Białostockie Centrum Edukacji

Pracownia Badań, Analiz i Strategii Rozwoju Edukacji

ŚWIADOMY WYBÓR SZKOŁY PONADPODSTAWOWEJ

RAPORT

Kierownictwo projektu i opieka merytoryczna (wnioski, rekomendacje, metodologia): Jerzy Mantur

Zrealizowane w ramach zadań Miejskiego Zespołu Doradztwa Zawodowego

Białystok, listopad 2026 r.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O BADANIU 3

2. INFORMACJE O PRÓBIE BADAWCZEJ 4

3. WYNIKI BADANIA 8

3.1. Czynniki i proces podejmowania decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej 8

3.2. Opinie dotyczące nowej szkoły 24

3.3. Ocena oferty szkolnictwa ponadpodstawowego w Białymstoku 40

4. PODSUMOWANIE 45

5. WNIOSKI I REKOMENDACJE 48

SPIS WYKRESÓW I TABEL 51

INFORMACJE O BADANIU

Badanie ankietowe „Świadomy wybór szkoły ponadpodstawowej” przeprowadzono w okresie od połowy września do końca października 2026 r. na próbie uczniów klas pierwszych białostockich szkół ponadpodstawowych. Celem głównym badania była identyfikacja czynników determinujących wybór szkoły ponadpodstawowej przez uczniów rozpoczynających naukę w nowym środowisku edukacyjnym.

Analizie poddane zostały następujące kwestie:

- Czy uczniowie klas pierwszych szkół ponadpodstawowych uczą się w szkołach, które wybrali w pierwszej kolejności?
- Jakie czynniki wpłynęły na decyzję o wyborze szkoły ponadpodstawowej?
- Czy szkoła jest dopasowana do wiedzy i zainteresowań uczniów?
- Jakie były źródła informacji o szkole, z których korzystali uczniowie podejmując decyzję o wyborze placówki?
- Kto uczestniczył lub wpływał na proces podejmowania decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej?
- Jak uczniowie oceniają szkołę przez pryzmat pierwszych doświadczeń w nowej placówce?
- Czy uczniowie ponownie wybraliby tę samą szkołę?
- Jak pierwszoklasiści oceniają ofertę zajęć pozalekcyjnych w nowej szkole?
- Jak uczniowie oceniają swoją znajomość oferty szkolnictwa ponadpodstawowego w Białymstoku?
- Jakie są opinie młodzieży na temat różnorodności oferty kształcenia w szkołach ponadpodstawowych w Białymstoku?

Badanie przeprowadzono metodą ilościową z użyciem standaryzowanej ankiety elektronicznej (CAWI). Ankietę zamieszczono w programie LimeSurvey. Linki do ankiety rozesłano do wszystkich szkół ponadpodstawowych, których organem prowadzącym jest Miasto Białystok.

Była to kolejna edycja badania. W 2024 analogiczną metodą przebadano 1155 uczniów, a w 2025 – 3115 uczniów klas pierwszych białostockich szkół ponadpodstawowych.

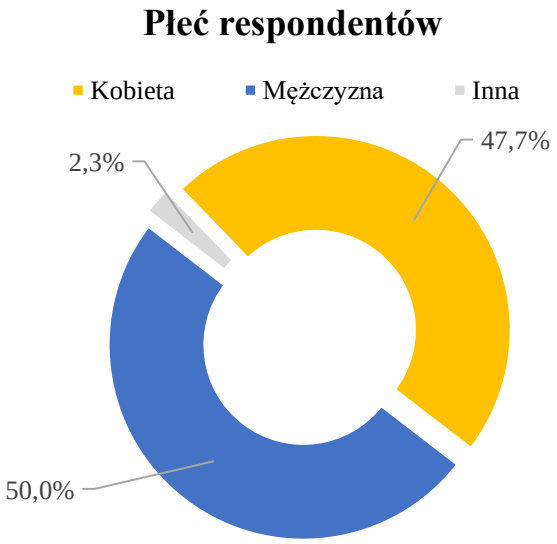
Niniejszy raport zawiera wnioski i rekomendacje opracowane na podstawie badań prowadzonych corocznie w ramach działań Miejskiego Zespołu Doradztwa Zawodowego. Regularny monitoring postaw, potrzeb i weryfikacja trafności wyborów edukacyjnych

młodzieży pozwala na bieżącą ewaluację lokalnego środowiska oświatowego oraz systematyczną optymalizację procesów doradczych w Białymstoku.

Opracowanie zostało podzielone na dwa kluczowe obszary tematyczne, skierowane do poszczególnych interesariuszy systemu edukacji, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia uczniów na różnych etapach planowania kariery:

1. INFORMACJE O PRÓBIE BADAWCZEJ

W badaniu wzięło udział 2230 uczniów z pierwszych klas białostockich szkół ponadpodstawowych, których organem prowadzącym jest Miasto Białystok. Wśród respondentów 50,0% stanowili mężczyźni, 47,7% kobiety, natomiast 2,3% badanych zadeklarowało inną płeć. Procentowy rozkład respondentów według płci został zaprezentowany na wykresie 1.

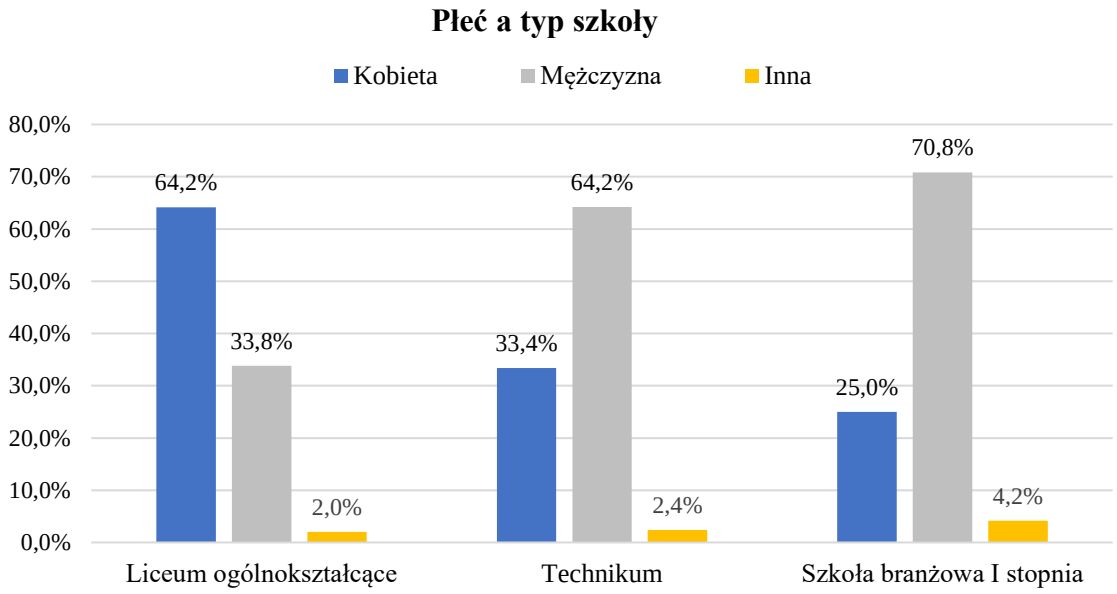

Wykres 1. Płeć respondentów

Najliczniejszą grupę wśród uczestników badania stanowili uczniowie liceów ogólnokształcących (48,2%). Co trzeci respondent uczęszcza do technikum (45,4%), natomiast najmniej liczną grupę stanowili uczniowie szkół branżowych I stopnia (6,5%).

Struktura płci różniła się w zależności od typu szkoły. Wykazano istotną statystycznie zależność pomiędzy płcią respondentów a typem szkoły, do której uczęszczali (χ^2= 232,289; df=4; p < 0,001). W liceach ogólnokształcących wyraźnie przeważały kobiety (64,2%), podczas gdy w technikach większość stanowili mężczyźni (64,2%). Największy udział mężczyzn odnotowano również w szkołach branżowych I stopnia (70,8%), w których kobiety stanowiły

25,0% uczniów. Uzyskane wyniki wskazują na wyraźne zróżnicowanie struktury płci w zależności od typu szkoły (wykres 2).

Wykres 2. Płeć respondentów a typ szkoły do której uczęszczają

Poniżej przedstawiono liczebności oraz odsetki uczniów z poszczególnych szkół, którzy wzięli udział w badaniu. Tabele 1–3 zostały podzielone według typów szkół ponadpodstawowych. Najliczniejszą grupą wśród uczniów liceum ogólnokształcącego stanowili respondenci z XI Liceum Ogólnokształcącego im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Białymstoku (N=214). Natomiast w przypadku technikum – uczniowie Technikum Budowlano-Geodezyjnego w Białymstoku w Zespole Szkół Budowlano-Geodezyjnych im. Stefana Władysława Bryły w Białymstoku (N=150), a szkoły branżowej I stopnia – badani z Branżowej Szkoły I stopnia Nr 2 w Białymstoku w Zespole Szkół Mechanicznych im. św. Józefa w Białymstoku (N=47).

Tabela 1. Liczebność i odsetek uczniów, którzy wybrali poszczególne licea ogólnokształcące

Nazwa liceum:	N	%
I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Mickiewicza w Białymstoku	36	3,4
II Liceum Ogólnokształcące im. Księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Białymstoku	24	2,2
III Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Białymstoku	52	4,8
IV Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Białymstoku	96	8,9
V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego w Białymstoku	14	1,3
VI Liceum Ogólnokształcące im. Króla Zygmunta Augusta w Białymstoku	57	5,3
VII Liceum Ogólnokształcące im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Białymstoku	45	4,2
VIII Liceum Ogólnokształcące im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku	141	13,1
IX Liceum Ogólnokształcące im. Generała Ludwika Kmicica-Skrzyńskiego Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych	63	5,9
X Liceum Ogólnokształcące im. Wisławy Szymborskiej w Białymstoku	146	13,6

XI Liceum Ogólnokształcące im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Białymstoku	214	19,9
XIII Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego nr 1 w Białymstoku	60	5,6
XIV Liceum Ogólnokształcące im. Ryszarda Kaczorowskiego w Białymstoku	98	9,1
XVII Liceum Ogólnokształcące Zespołu Szkół Rolniczych w Białymstoku	13	1,2
XIX Liceum Ogólnokształcące Mistrzostwa Sportowego Zespołu Szkół Ogólnokształcących Mistrzostwa Sportowego Nr 2 w Białymstoku	11	1,0
Liceum Ogólnokształcące Integracyjne Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi im. Stanisława Staszica w Białymstoku	4	0,4
Ogółem	1074	100,0

Tabela 2. Liczebność i odsetek uczniów według wybranego technikum

Nazwa technikum:	N	%
Technikum Budowlano-Geodezyjne w Białymstoku Zespołu Szkół Budowlano-Geodezyjnych im. Stefana Władysława Bryły w Białymstoku	150	14,9
Technikum Elektryczne w Białymstoku Zespołu Szkół Elektrycznych im. Janusza Groszkowskiego w Białymstoku	44	4,4
Technikum Gastronomiczne w Białymstoku Zespołu Szkół Gastronomicznych w Białymstoku	67	6,6
Technikum Handlowo-Ekonomiczne w Białymstoku Zespołu Szkół Handlowo-Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Białymstoku	116	11,5
Technikum Mechaniczne w Białymstoku Zespołu Szkół Mechanicznych im. św. Józefa w Białymstoku	139	13,8
Technikum Nr 4 w Białymstoku Zespołu Szkół Rolniczych w Białymstoku	144	14,3
Technikum Zawodowe Nr 1 w Białymstoku Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Białymstoku	31	3,1
Technikum Nr 3 w Białymstoku Zespołu Szkół Technicznych im. gen. Władysława Andersa w Białymstoku	137	13,6
Technikum Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi w Białymstoku Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi w Białymstoku	110	10,9
Technikum Nr 2 w Białymstoku Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 im. kpt. Władysława Wysockiego w Białymstoku	46	4,6
Technikum Nr 5 w Białymstoku Zespołu Szkół Zawodowych Nr 5 im. gen. Ignacego Prądzyńskiego w Białymstoku	24	2,4
Ogółem	1008	100,0

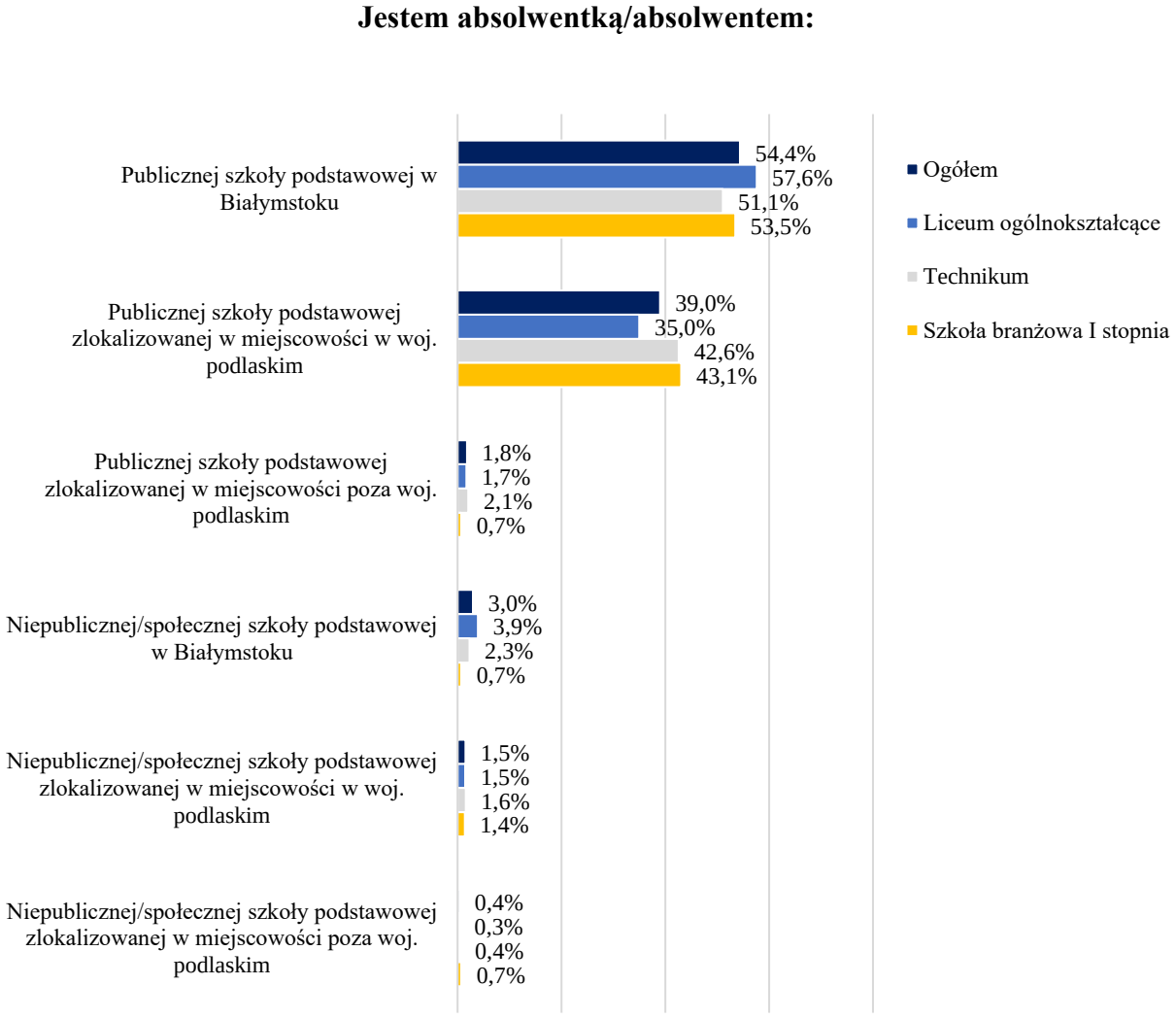
Tabela 3. Liczebność i odsetek uczniów ze szkół branżowych I stopnia

Nazwa szkoły branżowej I stopnia:	N	%
Branżowa Szkoła I stopnia Nr 2 w Białymstoku Zespołu Szkół Mechanicznych Centrum Kształcenia Praktycznego im. św. Józefa w Białymstoku	47	32,6
Branżowa Szkoła I stopnia Nr 3 w Białymstoku Zespołu Szkół Technicznych im. gen. Władysława Andersa w Białymstoku	19	13,2
Branżowa Szkoła I stopnia Nr 4 w Białymstoku Zespołu Szkół Gastronomicznych w Białymstoku	26	18,1
Branżowa Szkoła I stopnia Nr 5 w Białymstoku Zespołu Szkół Zawodowych Nr 5 im. gen. Ignacego Prądzyńskiego w Białymstoku	23	16,0
Branżowa Szkoła I stopnia Nr 7 w Białymstoku Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących z Oddziałami Integracyjnymi w Białymstoku	16	11,1
Branżowa Szkoła I stopnia Nr 9 w Białymstoku Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 im. kpt. Władysława Wysockiego w Białymstoku	8	5,6
Branżowa Szkoła I stopnia Specjalna im. Marii Grzegorzewskiej w Białymstoku Zespołu Szkół Nr 16 w Białymstoku	5	3,5
Ogółem	144	100,0

Ponad połowa respondentów (54,4%) ukończyła publiczną szkołę podstawową w Białymstoku, natomiast 39,0% było absolwentami publicznych szkół podstawowych zlokalizowanych w innych miejscowościach województwa podlaskiego. Łącznie absolwenci tych dwóch kategorii szkół stanowili 93,4% badanych.

Znacznie mniejszy odsetek respondentów ukończył szkoły niepubliczne lub społeczne. Absolwenci takich placówek w Białymstoku stanowili 3,0% badanych, a z innych miejscowości województwa podlaskiego – 1,5%. Szkoły podstawowe poza województwem podlaskim ukończyło łącznie 2,2% respondentów. Dane przedstawiono na wykresie 3.

Analiza danych wskazuje na różnice związane z lokalizacją ukończonej szkoły. Absolwenci publicznych szkół podstawowych w Białymstoku to częściej uczniowie liceów ogólnokształcących (57,6%) niż techników (51,1%). Z kolei wśród absolwentów publicznych szkół podstawowych z innych miejscowości województwa podlaskiego większy udział mieli uczniowie techników (42,6%) niż liceów ogólnokształcących (35,0%).

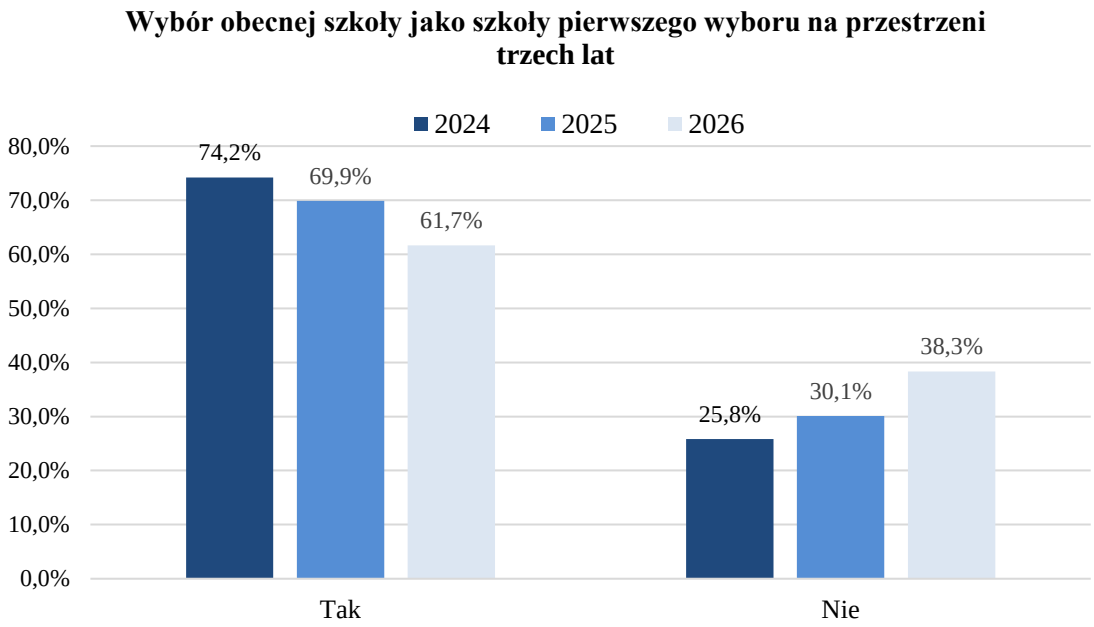
Wykres 3. Typ i lokalizacja ukończonej szkoły podstawowej

2. WYNIKI BADANIA

3.1. Czynniki i proces podejmowania decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej

W 2026 roku większość badanych uczniów (61,7%) zadeklarowało, że szkoła, do której obecnie uczęszczają, była ich szkołą pierwszego wyboru. Natomiast 38,3% respondentów wskazało, że podjęta nauka odbywa się w szkole, która nie była ich pierwotnym wyborem.

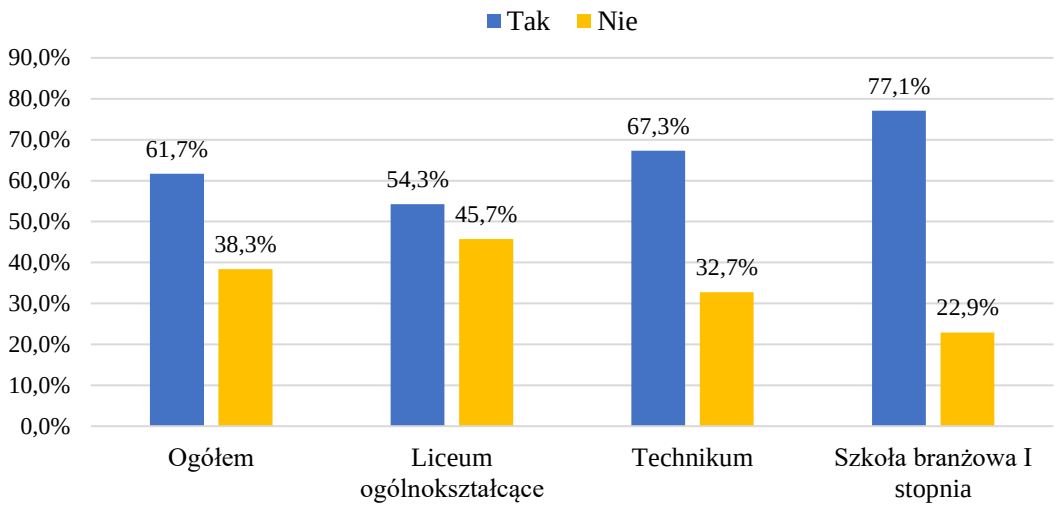
Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje na niewielki ale systematyczny spadek odsetka uczniów uczęszczających do szkoły pierwszego wyboru. W 2024 roku odsetek ten wynosił 74,2%, w 2025 roku – 69,9%, a w 2026 roku – 61,7%. Oznacza to spadek o 12,5 punktu procentowego w analizowanym okresie, przy czym największą zmianę odnotowano między 2025 a 2026 rokiem (8,2 p.p.). Dane prezentuje wykres 4.

Wykres 4. Wybór obecnej szkoły jako szkoły pierwszego wyboru na przestrzeni trzech lat

Wybór obecnej szkoły jako szkoły pierwszego wyboru był zróżnicowany w zależności od typu placówki. Analiza statystyczna wykazała istotną zależność pomiędzy typem szkoły, do której uczęszczali respondenci, a deklaracją dotyczącą jej wyboru jako placówki pierwszego wyboru ($\chi^2 = 52{,}793$; df=2; $p < 0{,}001$). Najwyższy odsetek uczniów uczęszczających do szkoły pierwszego wyboru odnotowano w szkołach branżowych I stopnia (77,1%), a następnie w technikach (67,3%). Najniższy udział takich deklaracji wystąpił wśród uczniów liceów ogólnokształcących (54,3%). Oznacza to, że prawie połowa licealistów (45,7%) uczęszcza do placówki, która nie była ich pierwszym wyborem. Uzyskane wyniki wskazują, że zgodność obecnej ścieżki edukacyjnej z pierwotnymi preferencjami uczniów była największa w szkołach branżowych I stopnia, a najmniejsza w liceach ogólnokształcących

Wybór obecnej szkoły jako szkoły pierwszego wyboru a typ szkoły
(*Dotyczy osób, dla których obecna szkoła nie była szkołą pierwszego wyboru***).**

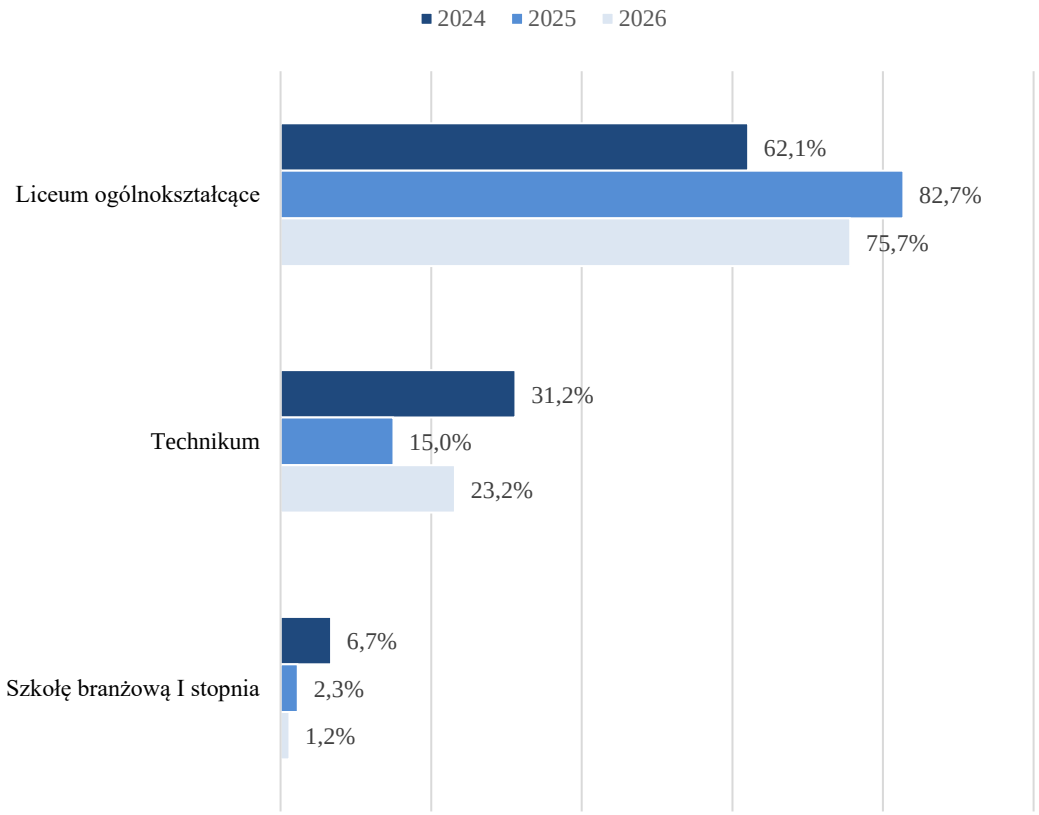
Wykres 5. Wybór obecnej szkoły jako szkoły pierwszego wyboru na przestrzeni trzech lat

W 2026 roku zdecydowana większość badanych uczniów (75,7%), dla których obecna szkoła nie była szkołą pierwszego wyboru, wskazała liceum ogólnokształcące jako szkołę do której chcieli się dostać w pierwszej kolejności. Technikum było pierwszym wyborem dla 23,2% takich respondentów, natomiast szkołę branżową I stopnia wskazało zaledwie 1,2% badanych.

Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje na utrzymującą się dominację liceów ogólnokształcących w preferencjach edukacyjnych młodzieży. W 2024 roku liceum jako szkołę pierwszego wyboru wskazało 62,1% badanych, w 2025 roku odsetek ten wzrósł do 82,7%, natomiast w 2026 roku spadł do 75,7%. Odwrotną tendencję zaobserwowano w przypadku techników, których popularność zmniejszyła się z 31,2% w 2024 roku do 15,0% w 2025 roku, a następnie wzrosła do 23,2% w 2026 roku.

Systematycznie maleje natomiast odsetek uczniów wskazujących szkołę branżową I stopnia jako pierwszy wybór – z 6,7% w 2024 roku, przez 2,3% w 2025 roku, do 1,2% w 2026 roku. Wyniki wskazują na wyraźną przewagę liceów ogólnokształcących w deklarowanych preferencjach edukacyjnych badanej młodzieży oraz niewielkie i malejące zainteresowanie szkołami branżowymi I stopnia. Dane prezentuje wykres 6.

Jaki typ szkoły wskazałaś/eś jako pierwszy w podaniu do szkoły ponadpodstawowej? Porównanie danych w kolejnych latach

Wykres 6. Typ szkoły wskazany jako szkoła pierwszego wyboru na przestrzeni trzech lat

Wśród czynników uwzględnianych przez młodzież przy wyborze szkoły ponadpodstawowej największe znaczenie miały zainteresowania, zdolności i umiejętności (71,3% odpowiedzi „zdecydowanie tak" i „raczej tak") oraz dobry dojazd do szkoły (69,5%). Istotna była również możliwość zdobycia atrakcyjnego zawodu na rynku pracy (69,3%), a także opinie o atmosferze panującej w szkole (67,7%) i atrakcyjna oferta kierunków kształcenia oraz zajęć dodatkowych (66,5%).

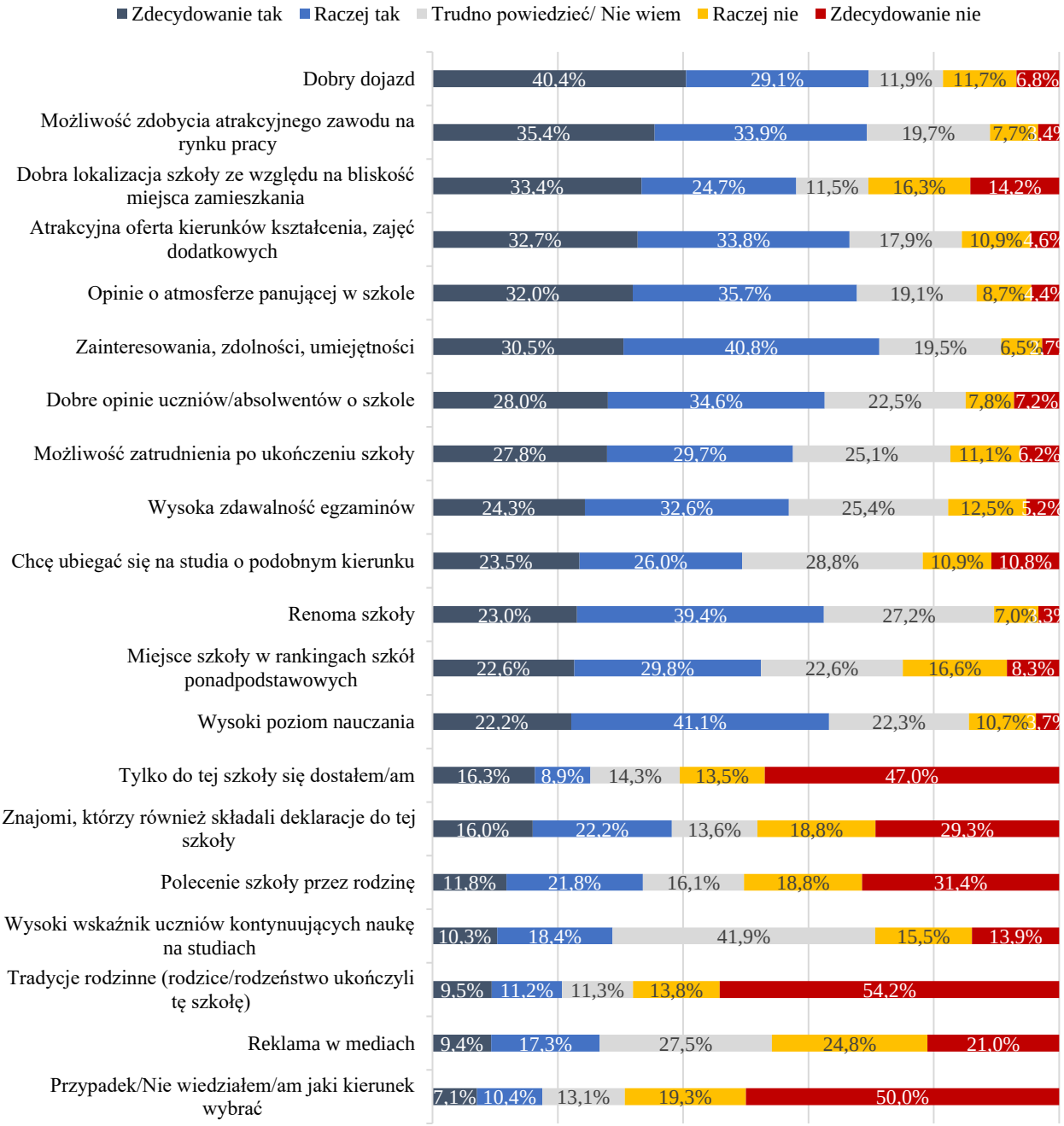
Stosunkowo duże znaczenie miały także wysoki poziom nauczania (63,3%), dobre opinie uczniów i absolwentów o szkole (62,6%), renoma szkoły (62,4%) oraz dobra lokalizacja (58,1%). Na możliwość zatrudnienia po ukończeniu szkoły wskazało 57,5% badanych, natomiast wysoką zdawalność egzaminów uwzględniało 56,9% respondentów.

Znacznie mniejszą rolę w wyborze szkoły odgrywały czynniki związane z wpływem rodziny i otoczenia społecznego. Obecność znajomych składających dokumenty do tej samej szkoły

miała znaczenie dla 38,2% badanych, a polecenie szkoły przez rodzinę – dla 33,6%. Jeszcze rzadziej uczniowie kierowali się reklamą w mediach (26,7%).

Najrzadziej wskazywanymi czynnikami były przypadkowy wybór szkoły lub brak sprecyzowanych preferencji dotyczących kierunku kształcenia (17,5%), tradycje rodzinne (20,7%) oraz przyjęcie wyłącznie do danej szkoły (25,2%).

Czynniki uwzględniane przy wyborze szkoły:

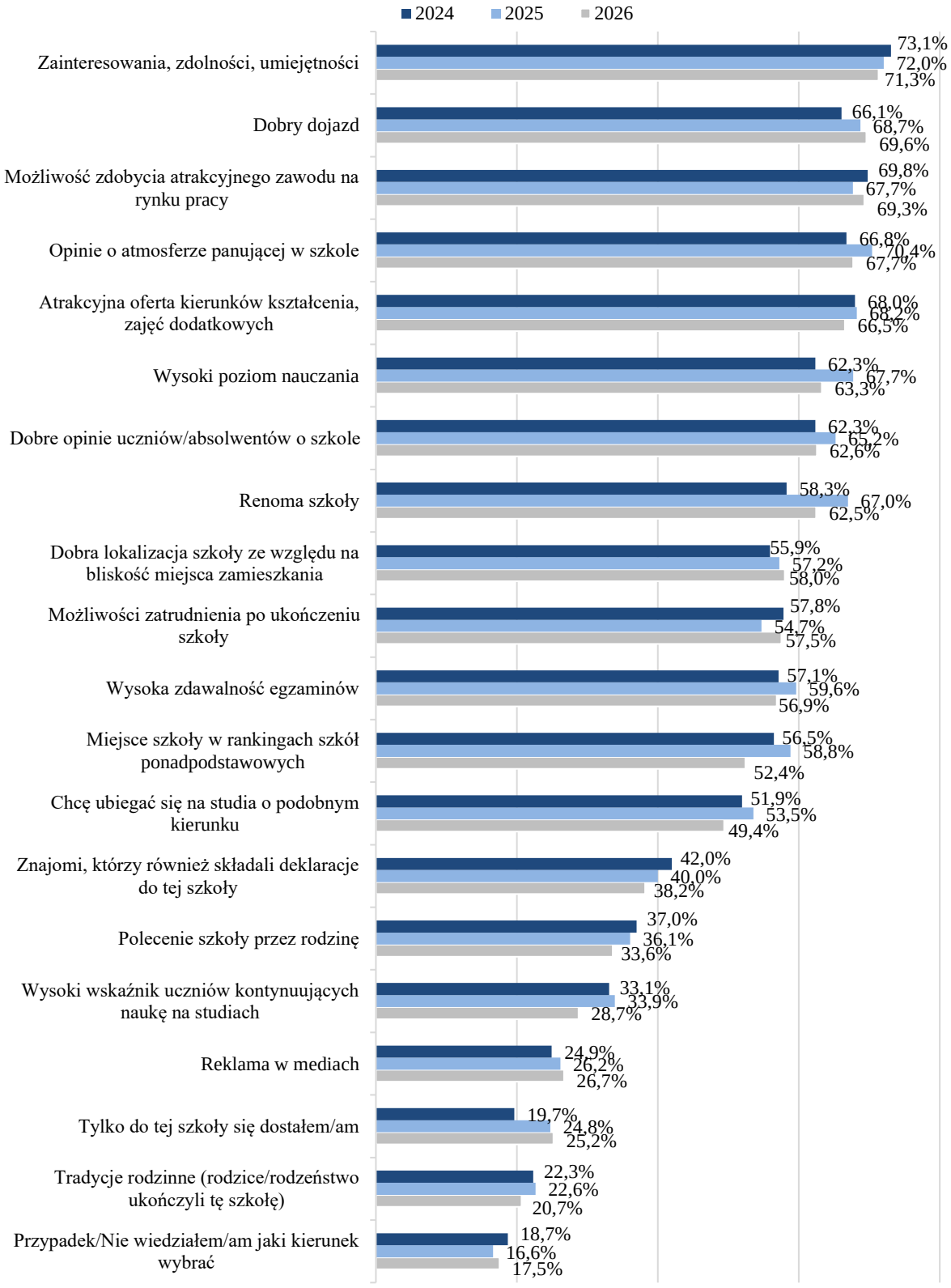
Wykres 7. Czynniki decydujące o wyborze szkoły ponadpodstawowej

Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje, że znaczenie większości czynników uwzględnianych przy wyborze szkoły ponadpodstawowej pozostaje na zbliżonym poziomie. Najważniejszym kryterium we wszystkich trzech latach były zainteresowania, zdolności i umiejętności uczniów (od 71,3% do 73,1%).

Największe zmiany odnotowano w przypadku renomy szkoły, której znaczenie wzrosło z 58,3% w 2024 roku do 67,0% w 2025 roku, a następnie spadło do 62,5% w 2026 roku. Systematycznie rosło natomiast znaczenie dobrego dojazdu do szkoły (z 66,1% do 69,6%) oraz faktu przyjęcia wyłącznie do danej placówki (z 19,7% do 25,2%).

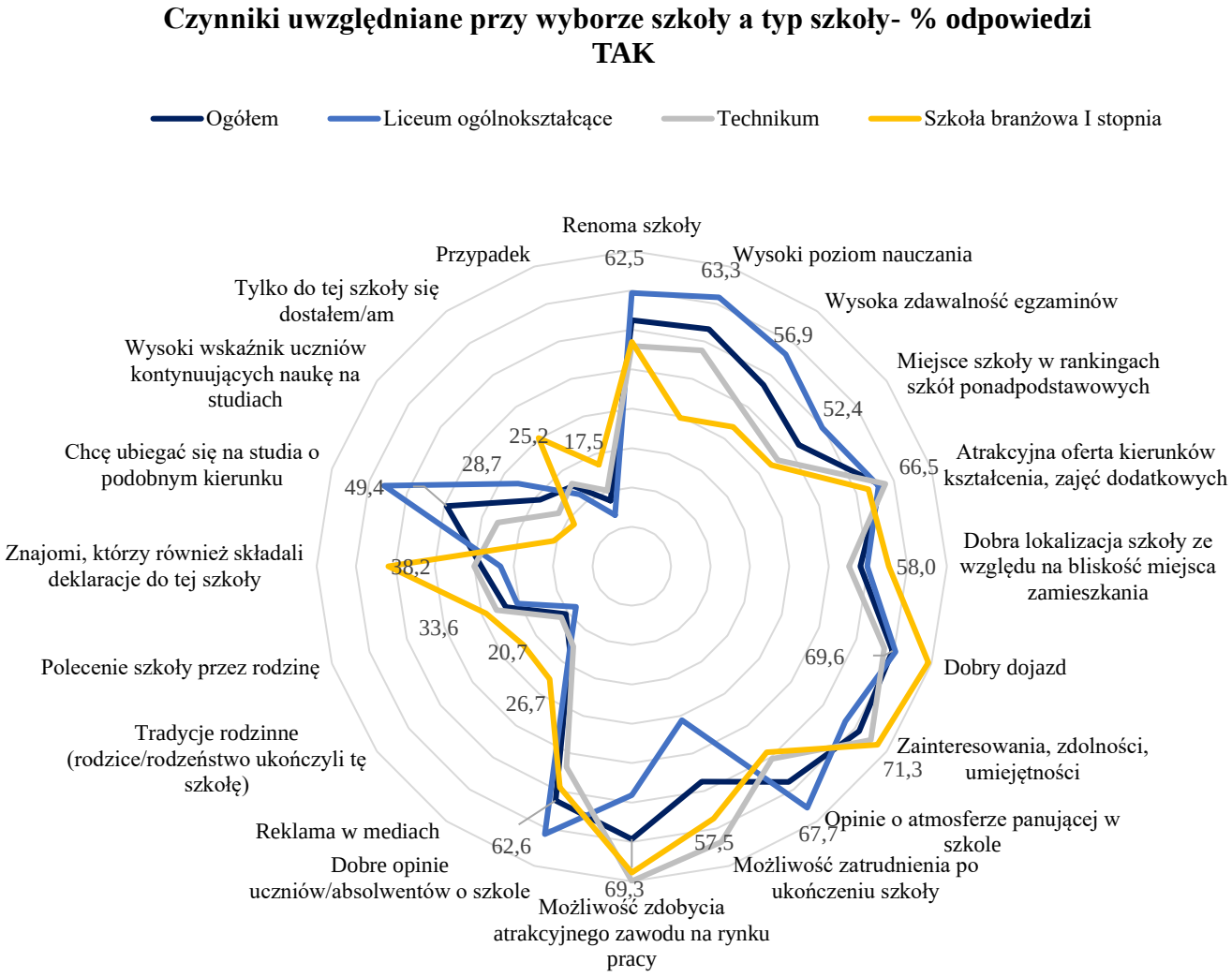
Jednocześnie widoczny jest stopniowy spadek znaczenia czynników związanych z otoczeniem społecznym uczniów. Odsetek wskazań dotyczących wyboru szkoły przez znajomych zmniejszył się z 42,0% w 2024 roku do 38,2% w 2026 roku, a polecenia szkoły przez rodzinę – z 37,0% do 33,6%. Spadło również znaczenie wysokiego wskaźnika uczniów kontynuujących naukę na studiach (z 33,1% do 28,7%).

Czynniki uwzględniane przy wyborze szkoły w kolejnych latach - % odpowiedzi TAK

Wykres 8. Czynniki uwzględniane przy wyborze szkoły w kolejnych latach

Analiza czynników uwzględnianych przy wyborze szkoły w zależności od jej typu wskazuje na wyraźne różnice w motywacjach uczniów. Dla uczniów liceów ogólnokształcących większe znaczenie miały czynniki związane z jakością kształcenia i dalszą edukacją, w szczególności wysoki poziom nauczania, renoma szkoły oraz możliwość kontynuowania nauki na studiach o podobnym kierunku. Uczniowie techników i szkół branżowych I stopnia częściej kierowali się względami praktycznymi, zwłaszcza możliwością zdobycia atrakcyjnego zawodu na rynku pracy i perspektywami zatrudnienia po ukończeniu szkoły. Wśród uczniów szkół branżowych większą rolę niż w pozostałych typach placówek odgrywały również wybory znajomych oraz fakt przyjęcia wyłącznie do danej szkoły.

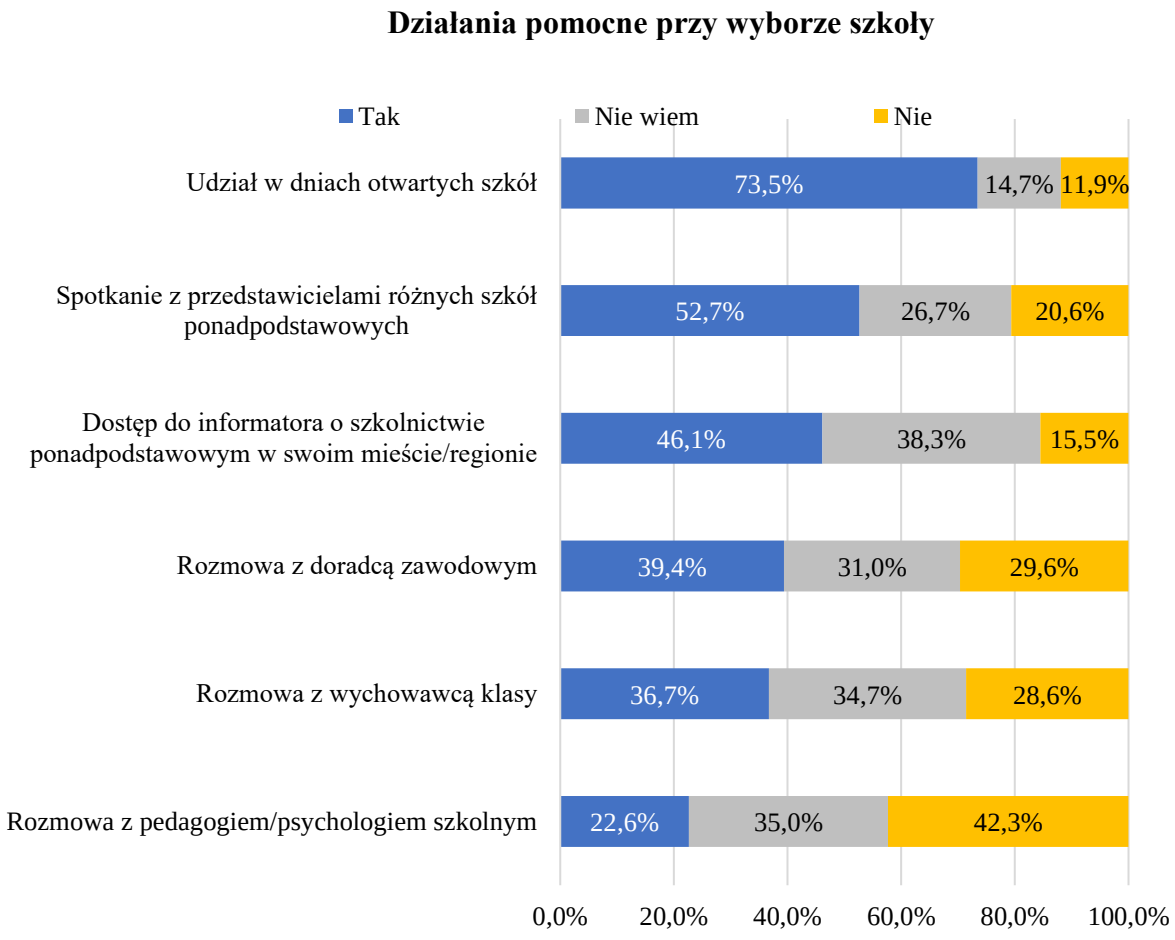

Wykres 9. Czynniki uwzględniane przy wyborze szkoły a typ szkoły

Wśród działań, które okazały się pomocne, przy wyborze szkoły ponadpodstawowej zdecydowanie najczęściej wskazywano udział w dniach otwartych szkół (73,5%). Ponad połowa badanych (52,7%) za pomocne uznała również spotkania z przedstawicielami różnych szkół ponadpodstawowych, a 46,1% – dostęp do informatora o szkolnictwie ponadpodstawowym w swoim mieście lub regionie.

Mniejsze znaczenie miały indywidualne rozmowy z doradcą zawodowym (39,4%) oraz wychowawcą klasy (36,7%). Najrzadziej jako pomocne wskazywano rozmowy z pedagogiem lub psychologiem szkolnym (22,6%). Jednocześnie 42,3% badanych uznało tę formę wsparcia za najmniej istotną.

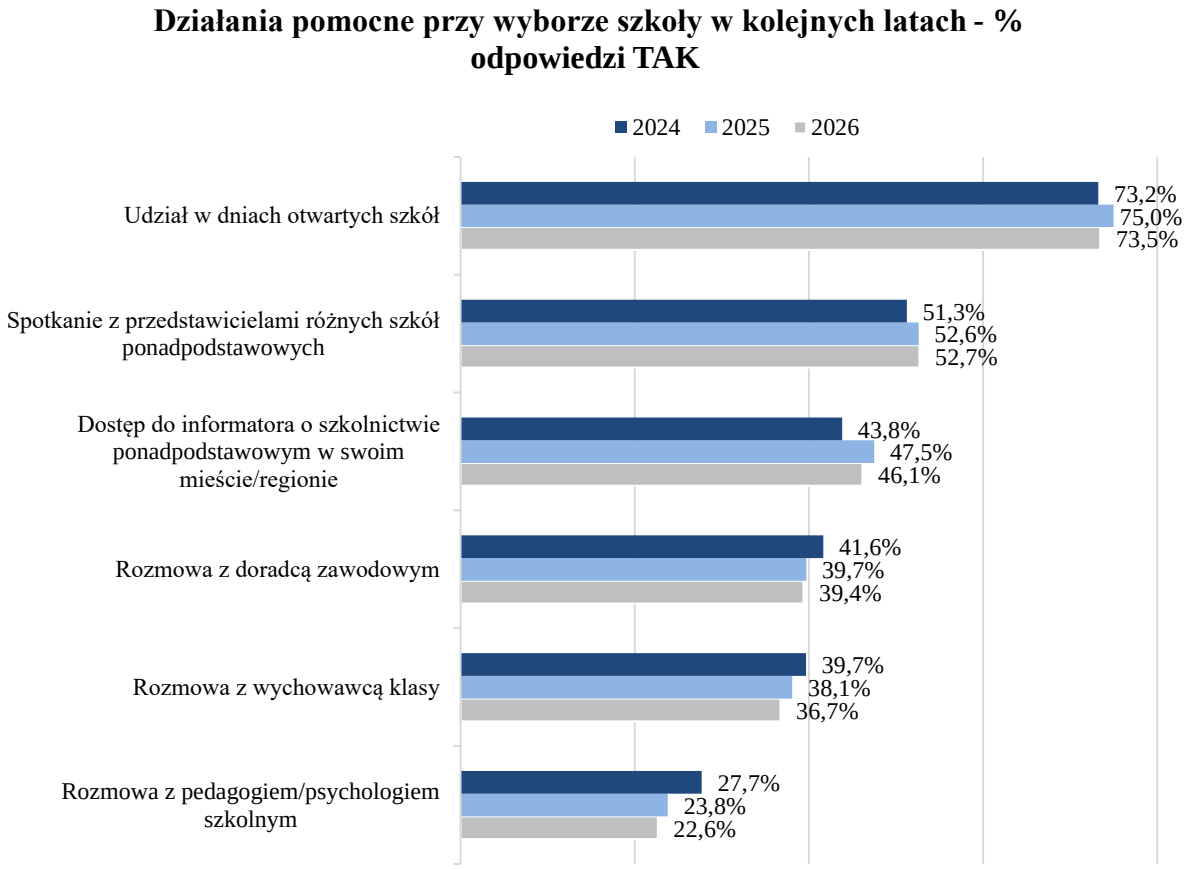
Wyniki wskazują, że młodzież najwyżej ocenia działania umożliwiające bezpośrednie poznanie szkół i ich oferty edukacyjnej, natomiast rzadziej dostrzega pomocną rolę indywidualnego wsparcia ze strony specjalistów szkolnych.

Wykres 10. Działania pomocne przy wyborze szkoły

Analiza wyników uzyskanych w ciągu trzech kolejnych lat wskazuje na względną stabilność ocen poszczególnych form wsparcia oferowanych uczniom. We wszystkich analizowanych latach utrzymywała się wyraźna przewaga działań umożliwiających bezpośrednie zapoznanie

się z ofertą szkół ponadpodstawowych i poznanie ich specyfiki. W porównaniu z 2024 rokiem największy spadek odnotowano w przypadku rozmów z pedagogiem lub psychologiem szkolnym (o 5,1 punktów procentowych) oraz rozmów z wychowawcą klasy (o 3 p.p.). Jednocześnie wzrosło znaczenie dostępu do informatora o szkołach ponadpodstawowych (o 2,3 p.p.).

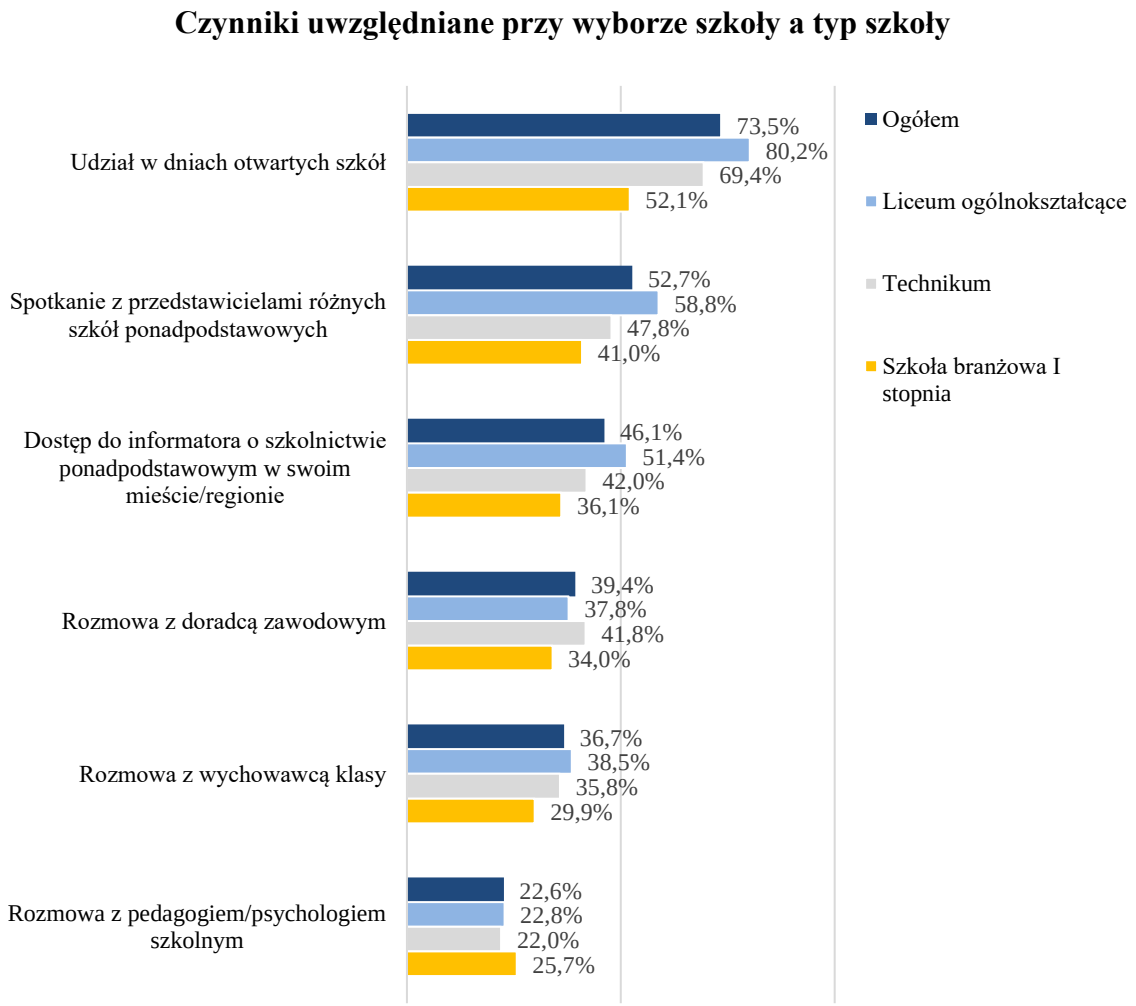

Wykres 11. Działania pomocne przy wyborze szkoły w kolejnych latach

Ocena przydatności działań wspierających wybór szkoły ponadpodstawowej różniła się w zależności od typu placówki, do której uczęszczali respondenci. Największe różnice dotyczyły udziału w dniach otwartych szkół, które za pomocne uznało 80,2% uczniów liceów ogólnokształcących, 69,4% uczniów techników i 52,1% uczniów szkół branżowych I stopnia. Uczniowie liceów częściej niż pozostałe grupy doceniali również spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych (58,8%) oraz dostęp do informatora o szkolnictwie ponadpodstawowym (51,4%). Z kolei uczniowie techników nieco częściej wskazywali na przydatność rozmów z doradcą zawodowym (41,8%).

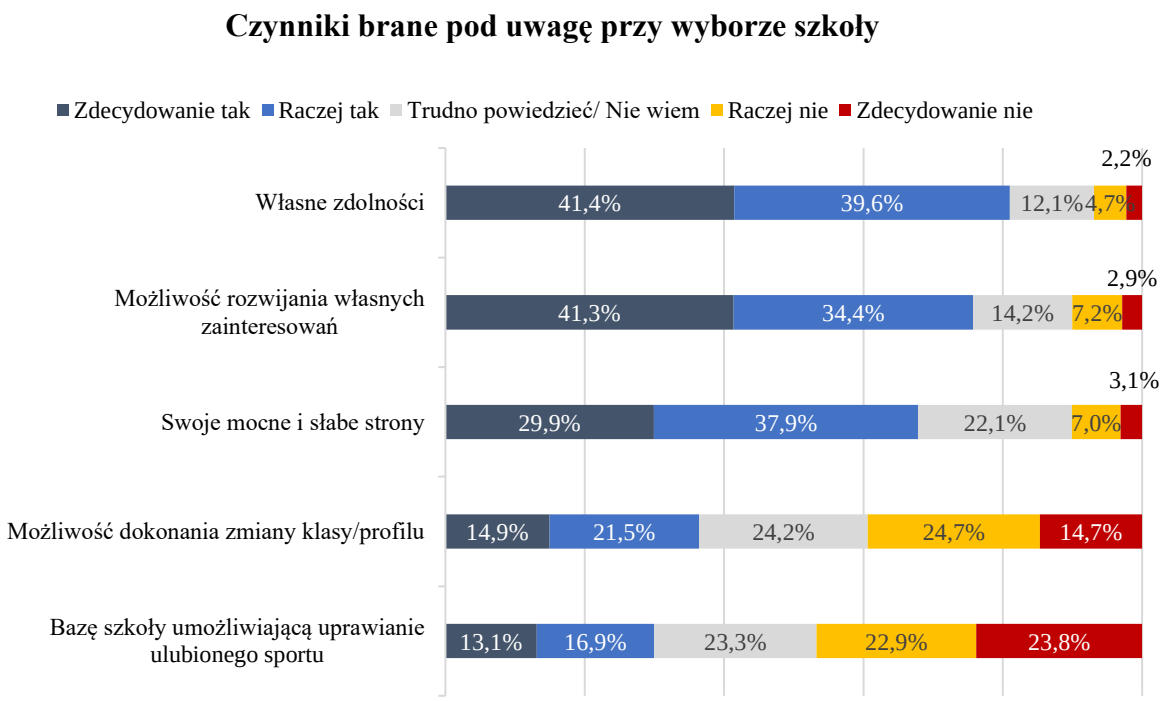
We wszystkich typach szkół najrzadziej za pomocne uznawano rozmowy z pedagogiem lub psychologiem szkolnym (od 22,0% do 25,7%). Wyniki wskazują, że działania informacyjne

i promocyjne szkół były szczególnie wysoko oceniane przez uczniów liceów ogólnokształcących, natomiast wśród uczniów szkół branżowych I stopnia ich przydatność oceniano wyraźnie rzadziej.

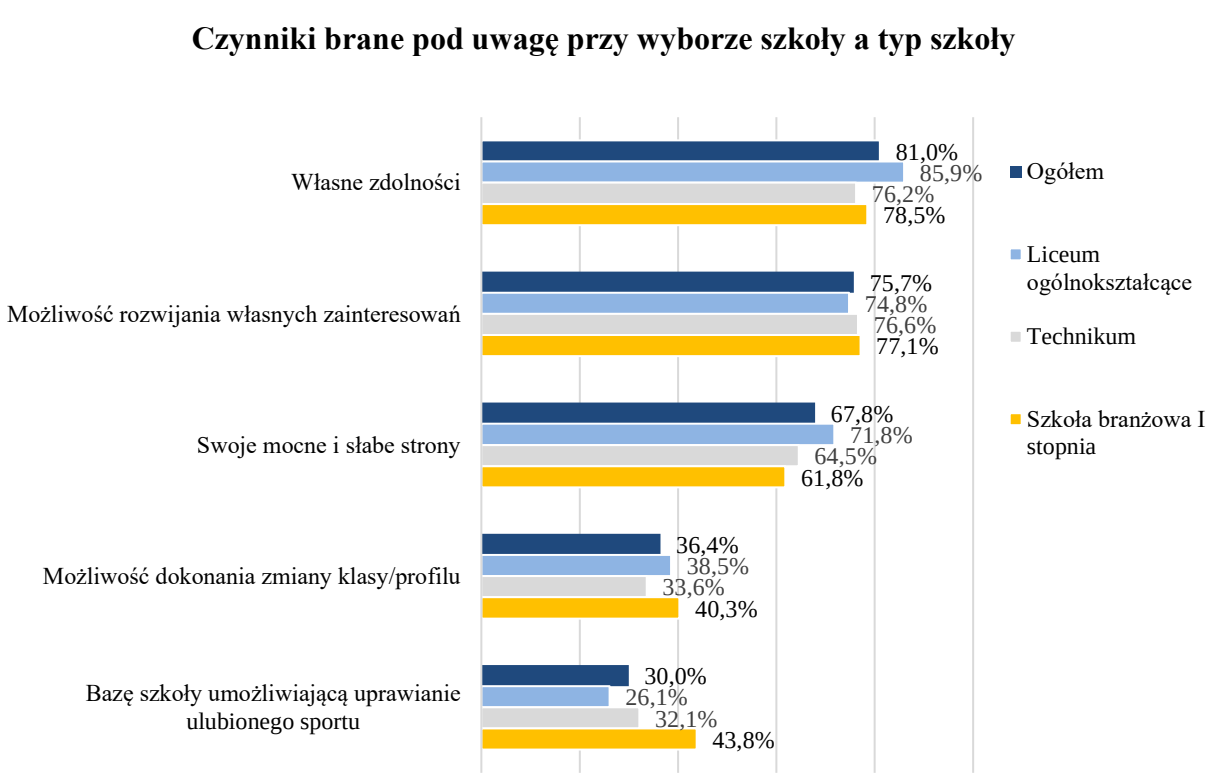
Wykres 12. Działania pomocne przy wyborze szkoły a typ szkoły

Najważniejszym czynnikiem uwzględnianym przez młodzież przy wyborze szkoły były własne zdolności – ich znaczenie potwierdziło 81,0% badanych (odpowiedzi „zdecydowanie tak" i „raczej tak"). Niewiele mniejszy odsetek respondentów (75,7%) kierował się możliwością rozwijania własnych zainteresowań, a 67,8% brało pod uwagę swoje mocne i słabe strony. Znacznie mniejsze znaczenie miały czynniki związane z dodatkowymi możliwościami oferowanymi przez szkołę. Możliwość zmiany klasy lub profilu uwzględniało 36,4% badanych, natomiast dostęp do bazy sportowej umożliwiającej uprawianie ulubionego sportu – 30,0%. Dane prezentuje wykres 13.

Wykres 13. Czynniki brane pod uwagę przy wyborze szkoły

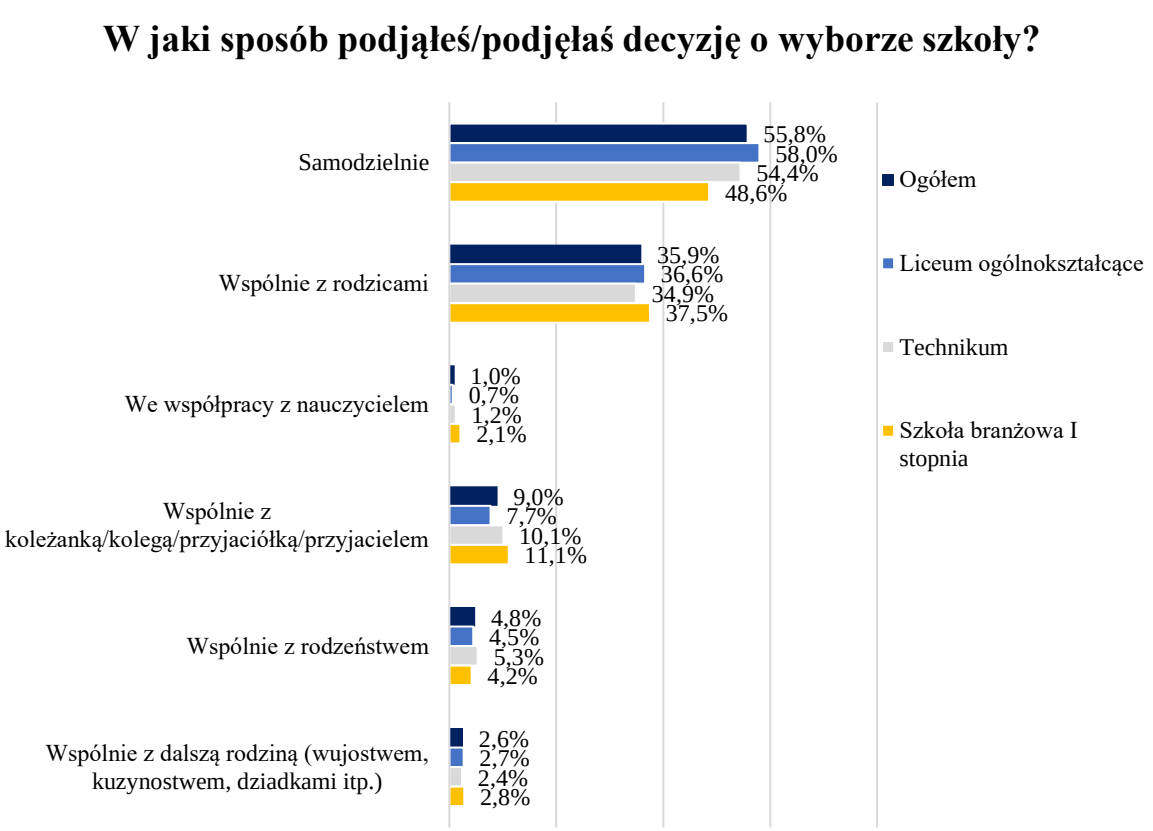
Dane wskazują, że uczniowie liceów, techników i szkół branżowych I stopnia kierowali się odmiennymi kryteriami przy wyborze szkoły ponadpodstawowej. Uczniowie liceów ogólnokształcących częściej niż pozostali kierują się własnymi zdolnościami (85,9%) oraz znajomością swoich mocnych i słabych stron (71,8%). Z kolei uczniowie szkół branżowych I stopnia częściej zwracają uwagę na bazę sportową szkoły (43,8%). Możliwość rozwijania własnych zainteresowań ma natomiast zbliżone znaczenie we wszystkich typach szkół (od 74,8% do 77,1%).

Wykres 14. Czynniki brane pod uwagę przy wyborze szkoły a typ szkoły

Ponad połowa badanych uczniów (55,8%) podjęła decyzję o wyborze szkoły samodzielnie, natomiast 35,9% dokonało wyboru wspólnie z rodzicami. Znacznie rzadziej w podejmowaniu decyzji uczestniczyli rówieśnicy (9,0%), rodzeństwo (4,8%) czy dalsza rodzina (2,6%). Marginalną rolę odgrywali nauczyciele, z którymi decyzję podejmowało zaledwie 1,0% uczniów.

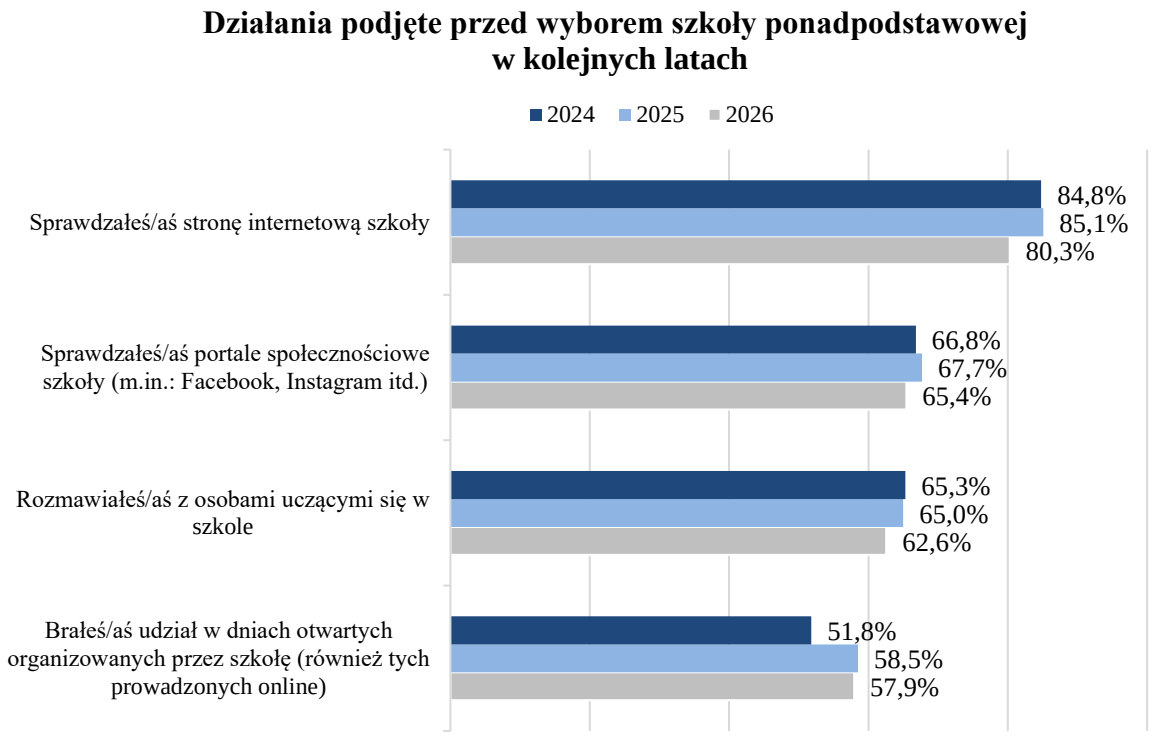
Samodzielność w podejmowaniu decyzji była najwyższa wśród uczniów liceów ogólnokształcących (58,0%), a najniższa wśród uczniów szkół branżowych I stopnia (48,6%). Uczniowie tych ostatnich nieco częściej podejmowali decyzję wspólnie z rodzicami (37,5%) oraz rówieśnikami (11,1%). Ogólnie jednak różnice między typami szkół nie są duże, a we wszystkich grupach dominuje samodzielne podejmowanie decyzji o wyborze szkoły.

Wykres 15. Sposób podejmowania decyzji o wyborze szkoły

Przed dokonaniem wyboru szkoły ponadpodstawowej uczniowie w znacznym korzystali z dostępnych form i sposobów pozyskiwania informacji o placówkach. Najczęściej podejmowanym działaniem przed wyborem szkoły ponadpodstawowej pozostaje sprawdzanie jej strony internetowej, na co w 2026 roku wskazało 80,3% uczniów. Popularne jest również przeglądanie szkolnych mediów społecznościowych (65,4%) oraz rozmowy z osobami uczącymi się w danej szkole (62,6%). Ponad połowa badanych (57,9%) uczestniczyła w dniach otwartych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe.

W porównaniu z 2024 rokiem zmniejszył się odsetek uczniów odwiedzających strony internetowe szkół (o 4,5 p.p.). Jednocześnie wzrosło zainteresowanie dniami otwartymi – z 51,8% w 2024 roku do 57,9% w 2026 roku (o 6,1 p.p.). Udział uczniów korzystających z mediów społecznościowych szkół utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Wyniki wskazują, że choć internet pozostaje podstawowym źródłem informacji o szkołach, coraz większą rolę w procesie wyboru odgrywa bezpośrednie poznawanie szkół podczas dni otwartych.

Wykres 16. Działania podjęte przed wyborem szkoły ponadpodstawowej

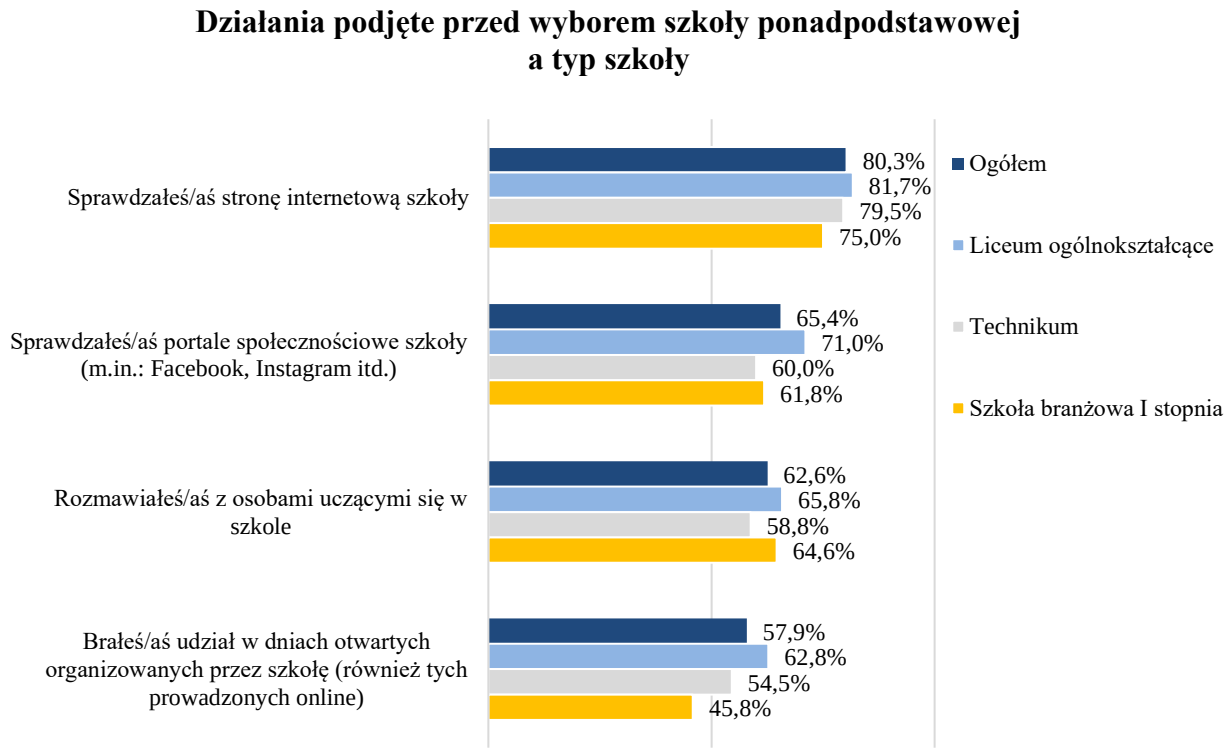
W badaniu wykorzystano test chi-kwadrat Pearsona w celu zidentyfikowania zależności pomiędzy analizowanymi zmiennymi. Sprawdzono, czy działania podejmowane przez uczniów przed dokonaniem wyboru szkoły ponadpodstawowej były istotnie statystycznie związane z ich płcią oraz typem szkoły, do której obecnie uczęszczają.

Analiza wykazała, że występowanie zależności pomiędzy typem szkoły a korzystaniem z poszczególnych źródeł informacji przed podjęciem decyzji o wyborze szkoły ponadpodstawowej było zróżnicowane. Istotne statystycznie zależności stwierdzono w przypadku korzystania z profili szkół w mediach społecznościowych ($\chi^2 = 29{,}081$; $df = 2$; $p < 0{,}001$), rozmów z osobami uczącymi się w danej placówce ($\chi^2 = 11{,}277$; $df = 2$; $p = 0{,}004$) oraz uczestnictwa w dniach otwartych ($\chi^2 = 23{,}668$; $df = 2$; $p < 0{,}001$). Nie wykazano natomiast istotnej statystycznie zależności pomiędzy typem szkoły a sprawdzaniem jej strony internetowej ($\chi^2 = 4{,}166$; $df = 2$; $p = 0{,}125$).

Uzyskane wyniki wskazują, że sposoby pozyskiwania informacji o szkołach ponadpodstawowych różniły się w zależności od typu placówki, do której obecnie uczęszczają respondenci. Uczniowie liceów ogólnokształcących częściej niż uczniowie pozostałych typów

szkół korzystali z profili placówek w mediach społecznościowych (71,0%), rozmawiali z uczącymi się w nich osobami (65,8%) oraz uczestniczyli w dniach otwartych (62,8%). Największe różnice pomiędzy uczniami poszczególnych typów szkół dotyczyły uczestnictwa w dniach otwartych, natomiast najmniejsze – sprawdzania stron internetowych szkół, które było jednocześnie najczęściej podejmowanym działaniem we wszystkich analizowanych grupach.

Z kolei w przypadku wszystkich czterech analizowanych sposobów pozyskiwania informacji o szkołach ponadpodstawowych stwierdzono istotne statystycznie zależności z płcią respondentów (we wszystkich przypadkach $p < 0{,}001$). Dotyczyły one zarówno sprawdzania stron internetowych i profili szkół w mediach społecznościowych, jak i rozmów z ich uczniami oraz uczestnictwa w dniach otwartych. Wśród respondentów korzystających z profili szkół w mediach społecznościowych kobiety stanowiły 55,9%, a mężczyźni 42,5%. Podobną tendencję zaobserwowano w przypadku rozmów z osobami uczącymi się w danej szkole – wśród respondentów podejmujących takie rozmowy kobiety stanowiły 52,5%, a mężczyźni 46,1%.

Wykres 17. Działania podjęte przed wyborem szkoły a typ szkoły

3.2. Opinie dotyczące nowej szkoły

Pierwsze wrażenia uczniów związane z wybraną szkołą są w większości pozytywne. Najkorzystniej oceniane są relacje rówieśnicze – 88,1% badanych deklaruje, że nawiązało już pierwsze znajomości lub przyjaźnie. Blisko trzy czwarte uczniów czuje się w szkole bezpiecznie (74,7%) i pozytywnie ocenia panującą w niej atmosferę (74,7%). Nieco rzadziej pozytywnie oceniane są relacje z nauczycielami – 58,2% badanych uważa, że nauczyciele są przyjaźnie nastawieni do uczniów, a 57,9% dostrzega ich starania na rzecz integracji klasy. Najmniej korzystnie wypada ocena chęci uczęszczania do szkoły. Jedynie 44,2% uczniów deklaruje, że chętnie do niej przychodzi, podczas gdy niemal co czwarty (24,8%) udzielił odpowiedzi negatywnej, a 31,1% nie potrafi jednoznacznie określić swojego nastawienia.

Aby określić, jakie doświadczenia szkolne szczególnie sprzyjają pozytywnemu nastawieniu do codziennego uczęszczania do szkoły przeprowadzono analizę zależności między pierwszymi doświadczeniami uczniów w wybranej szkole a deklarowaną chęcią uczęszczania do niej. Analiza wykazała istotne statystycznie związki we wszystkich sześciu badanych obszarach ($p < 0,001$). Najsilniejszy związek odnotowano w przypadku pozytywnej oceny atmosfery szkolnej (V Craméra = 0,298), przyjaznego nastawienia nauczycieli do uczniów (V=0,284) oraz poczucia bezpieczeństwa (V = 0,261). Nieco słabsze zależności występują w przypadku przyjaznego nastawienia uczniów do siebie (V = 0,240) oraz działań nauczycieli na rzecz integracji klasy (V = 0,218). Najsłabszy, choć również istotny statystycznie, związek dotyczy nawiązania pierwszych znajomości i przyjaźni (V = 0,175).

Powyższe wyniki wskazują, że chęć uczęszczania do szkoły jest w większym stopniu powiązana z ogólną oceną atmosfery szkolnej, relacjami z nauczycielami i poczuciem bezpieczeństwa niż z samym faktem nawiązania znajomości.

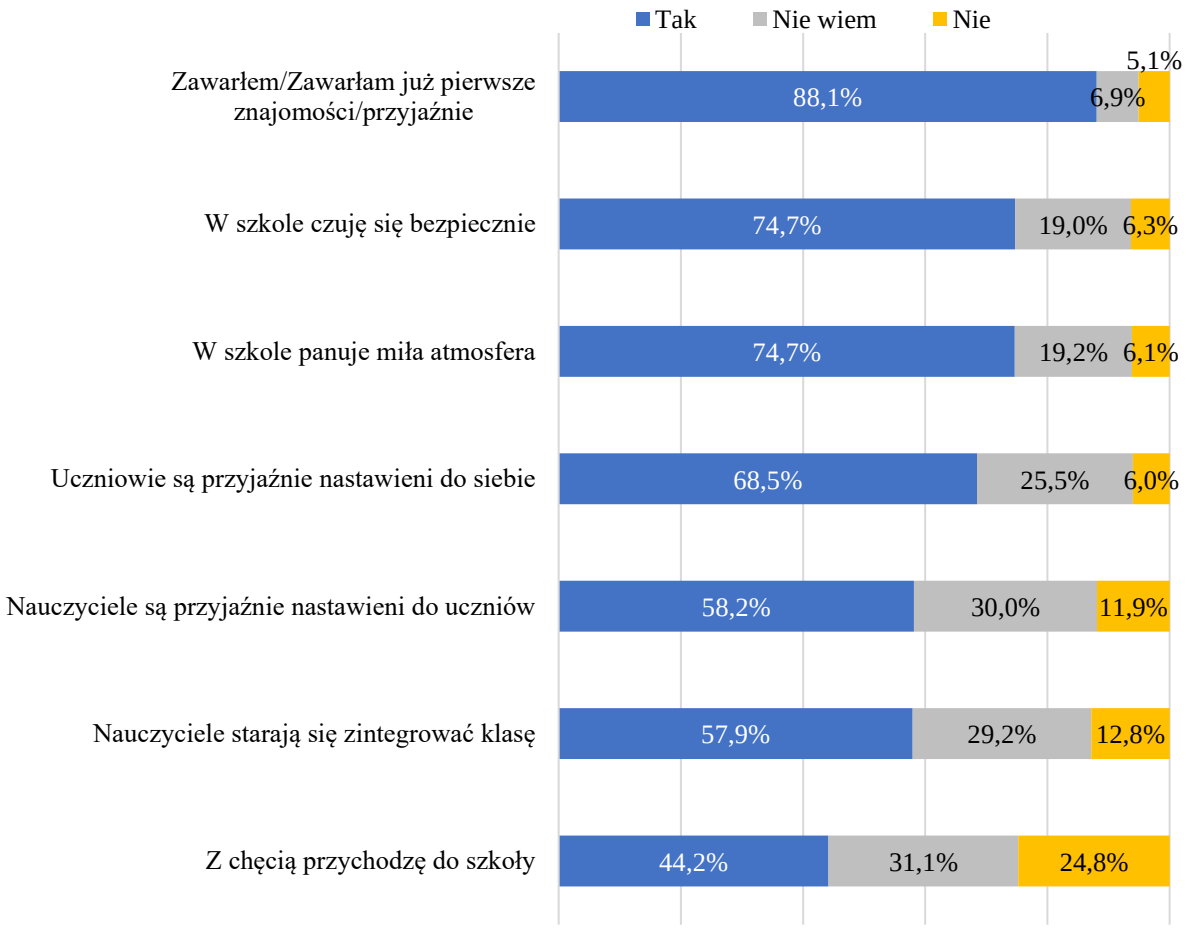
W kontekście działań podejmowanych przez szkoły, wyniki przemawiają za szczególnym uwzględnieniem jakości relacji nauczyciel–uczeń, budowania przyjaznej atmosfery oraz wzmacniania poczucia bezpieczeństwa młodzieży.

Analiza pierwszych wrażeń uczniów dotyczących wybranej szkoły ponadpodstawowej w latach 2024–2026 wskazuje na utrzymywanie się przeważnie pozytywnych ocen, choć w poszczególnych obszarach widoczne są pewne zmiany.

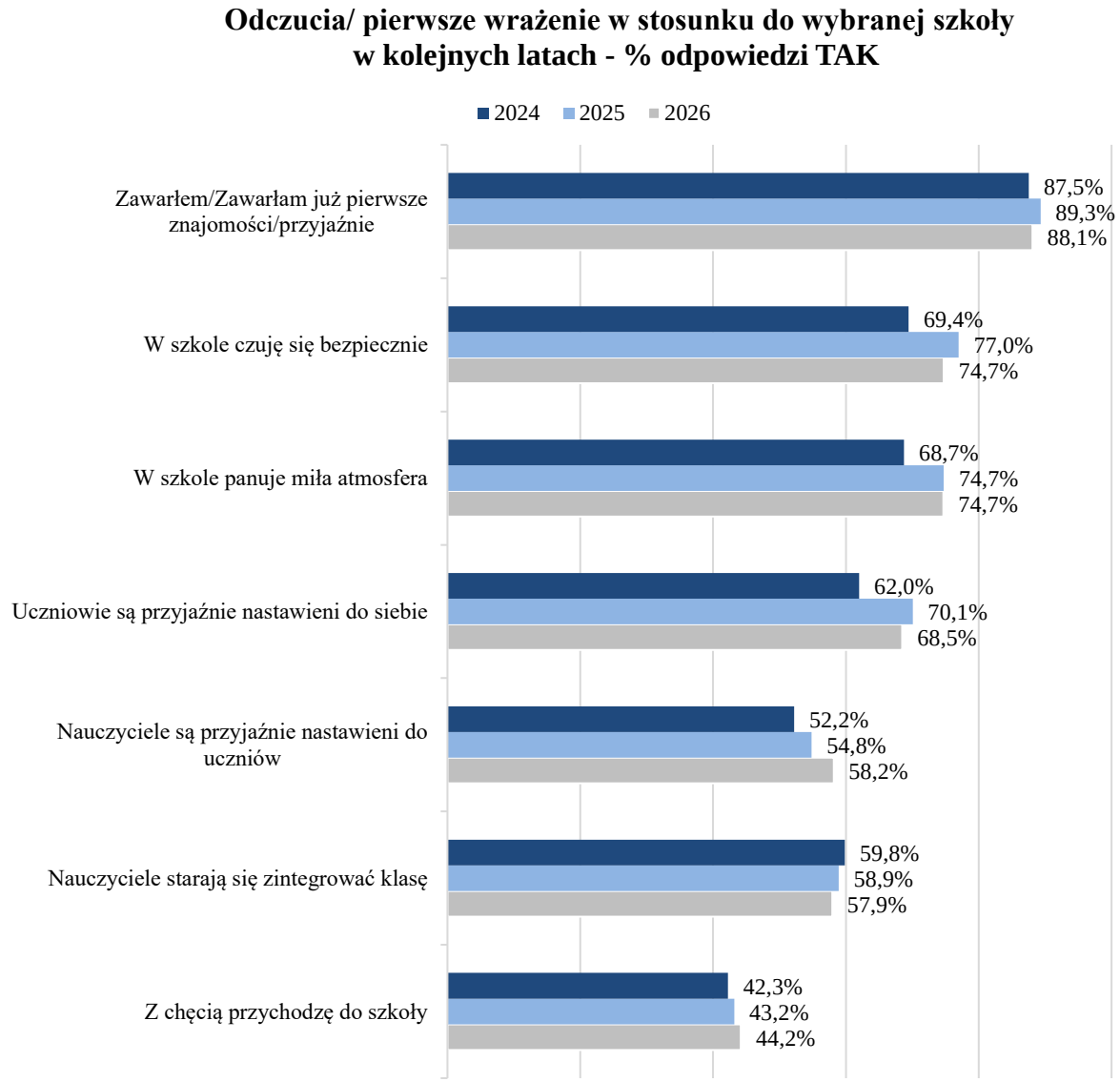
W porównaniu z 2024 rokiem poprawiły się oceny bezpieczeństwa i atmosfery szkolnej. W 2026 roku 74,7% uczniów zadeklarowało, że czuje się w szkole bezpiecznie, wobec 69,4% w 2024 roku. Jednocześnie odnotowano niewielki spadek względem 2025 roku (77,0%).

Pozytywna ocena atmosfery szkolnej utrzymała się na poziomie 74,7% identycznym jak rok wcześniej i wyższym o 6 punktów procentowych niż w 2024 roku. Podobną tendencję zaobserwowano w ocenie relacji między uczniami – odsetek osób dostrzegających przyjazne nastawienie rówieśników wyniósł 68,5%, wobec 70,1% w 2025 roku i 62,0% w 2024 roku. Warto zwrócić uwagę na systematyczny wzrost pozytywnych ocen nastawienia nauczycieli do uczniów. W 2026 roku 58,2% respondentów uznało nauczycieli za przyjaźnie nastawionych, podczas gdy w 2024 roku odsetek ten wynosił 52,2%.

Odczucia/ pierwsze wrażenie w stosunku do wybranej szkoły

Wykres 18. Pierwsze wrażenia i odczucia w stosunku do wybranej przez siebie szkoły

Wykres 19. Pierwsze wrażenia i odczucia w stosunku do wybranej przez siebie szkoły na przestrzeni kolejnych lat

Przeprowadzona analiza wykazała, że rodzaj szkoły, do której uczęszczają respondenci, istotnie związana jest z ich pierwszymi odczuciami i oceną wybranej placówki. We wszystkich badanych obszarach stwierdzono istotność statystyczną uzyskanych zależności ($p<0,05$), co świadczy o występowaniu różnic w opiniach uczniów reprezentujących poszczególne typy szkół.

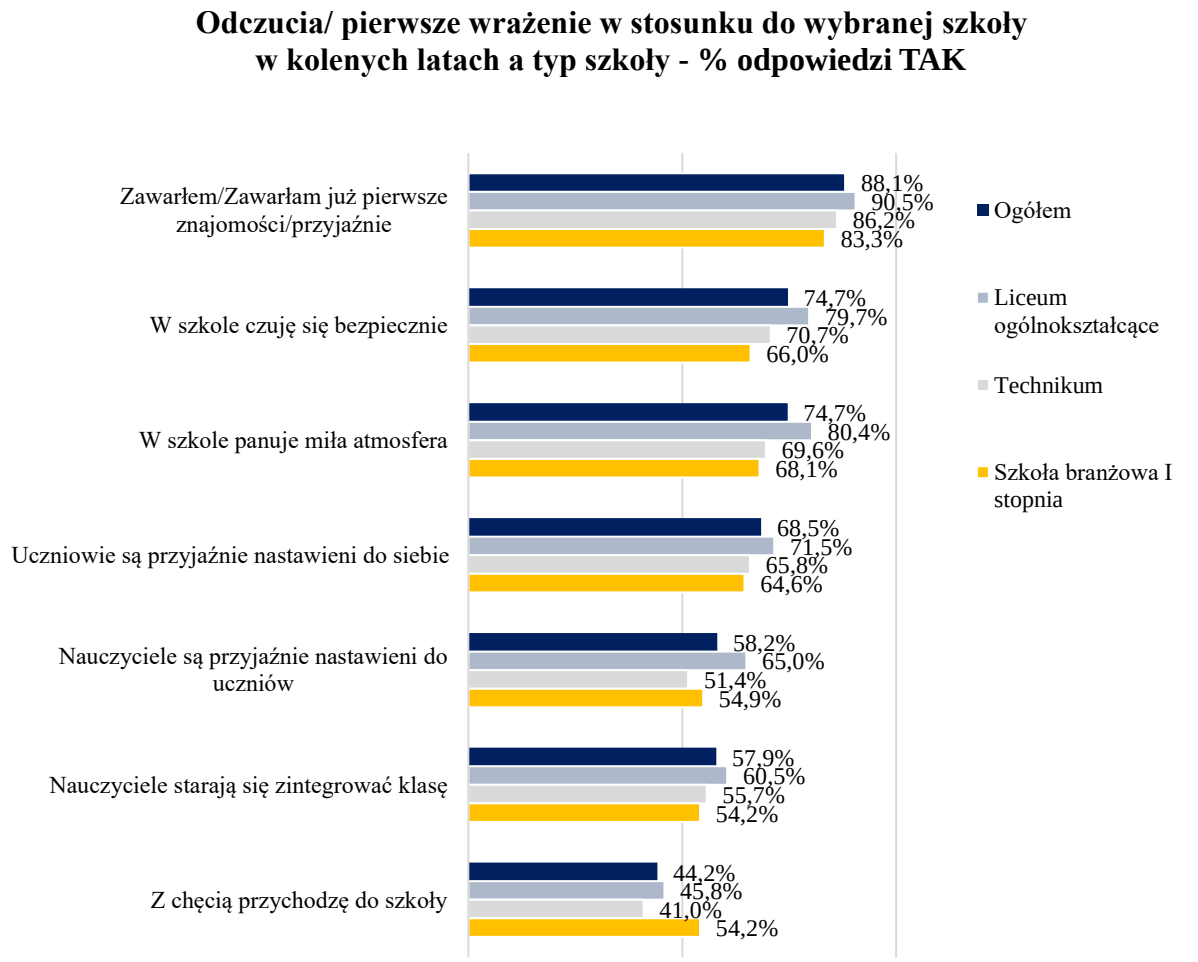
Pierwsze wrażenia dotyczące wybranej szkoły są najbardziej pozytywne wśród uczniów liceów ogólnokształcących. W tej grupie odnotowano najwyższe odsetki odpowiedzi pozytywnych w sześciu z siedmiu analizowanych obszarów. Największe różnice między typami szkół dotyczą poczucia bezpieczeństwa oraz atmosfery szkolnej. Bezpiecznie w szkole czuje się

79,7% licealistów, 70,7% uczniów techników i 66,0% uczniów szkół branżowych I stopnia. Podobne różnice występują w ocenie atmosfery szkolnej, którą pozytywnie ocenia 80,4% uczniów liceów, 69,6% uczniów techników oraz 68,1% uczniów szkół branżowych.

Wyraźne zróżnicowanie opinii dotyczy również relacji z nauczycielami. Ich przyjazne nastawienie dostrzega 65,0% licealistów, 51,4% uczniów techników oraz 54,9% uczniów szkół branżowych I stopnia. Podobna tendencja widoczna jest w ocenie działań nauczycieli podejmowanych na rzecz integracji klasy. Pozytywnie ocenia je 60,5% uczniów liceów, 55,7% uczniów techników i 54,2% uczniów szkół branżowych.

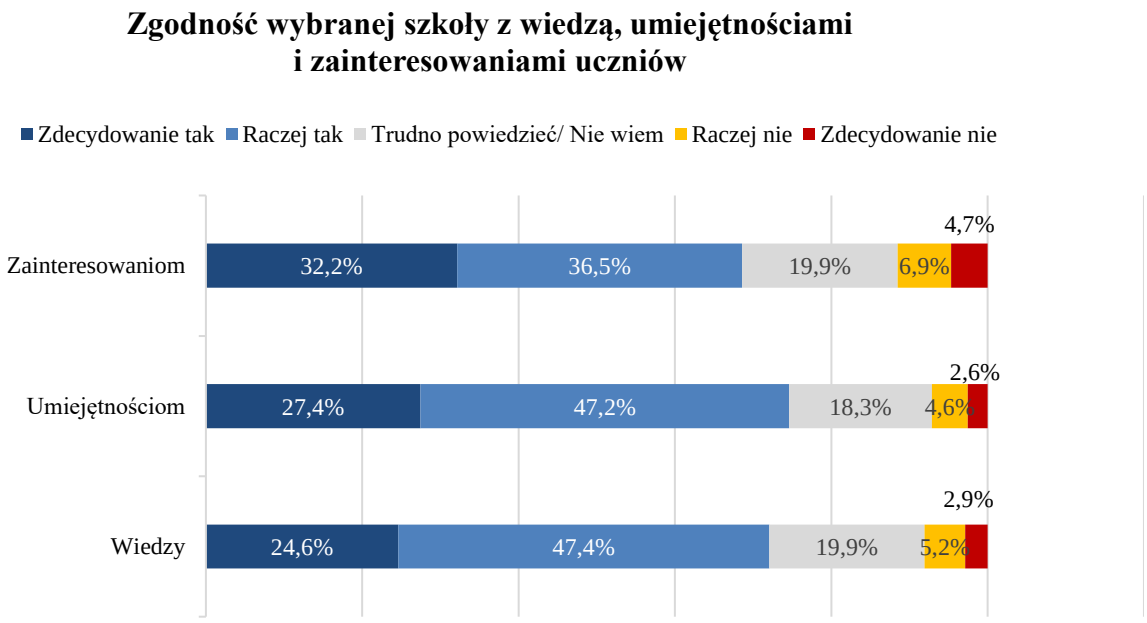
W odniesieniu do relacji rówieśniczych również najwyższy odsetek odpowiedzi pozytywnych odnotowano wśród licealistów. Przyjazne nastawienie uczniów wobec siebie deklaruje 71,5% tej grupy, w porównaniu z 65,8% uczniów techników i 64,6% uczniów szkół branżowych. Podobna zależność występuje w przypadku nawiązywania pierwszych znajomości i przyjaźni. Taką odpowiedź wskazało 90,5% licealistów, 86,2% uczniów techników oraz 83,3% uczniów szkół branżowych I stopnia.

Na szczególną uwagę zasługuje jednak kwestia chęci przychodzenia do szkoły, w której zaobserwowano odmienną tendencję. Najwyższy odsetek odpowiedzi pozytywnych wystąpił wśród uczniów szkół branżowych I stopnia (54,2%), natomiast wśród licealistów wyniósł 45,8%, a wśród uczniów techników 41,0%. Jednocześnie uczniowie szkół branżowych najrzadziej deklarowali brak chęci przychodzenia do szkoły (20,1%), podczas gdy w technikach odsetek ten wyniósł 26,5%, a w liceach 23,7%. Jest to interesująca zależność, ponieważ pomimo mniej pozytywnych ocen niektórych aspektów funkcjonowania szkoły uczniowie szkół branżowych częściej deklarują, że chętnie do niej przychodzą. Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie 20.

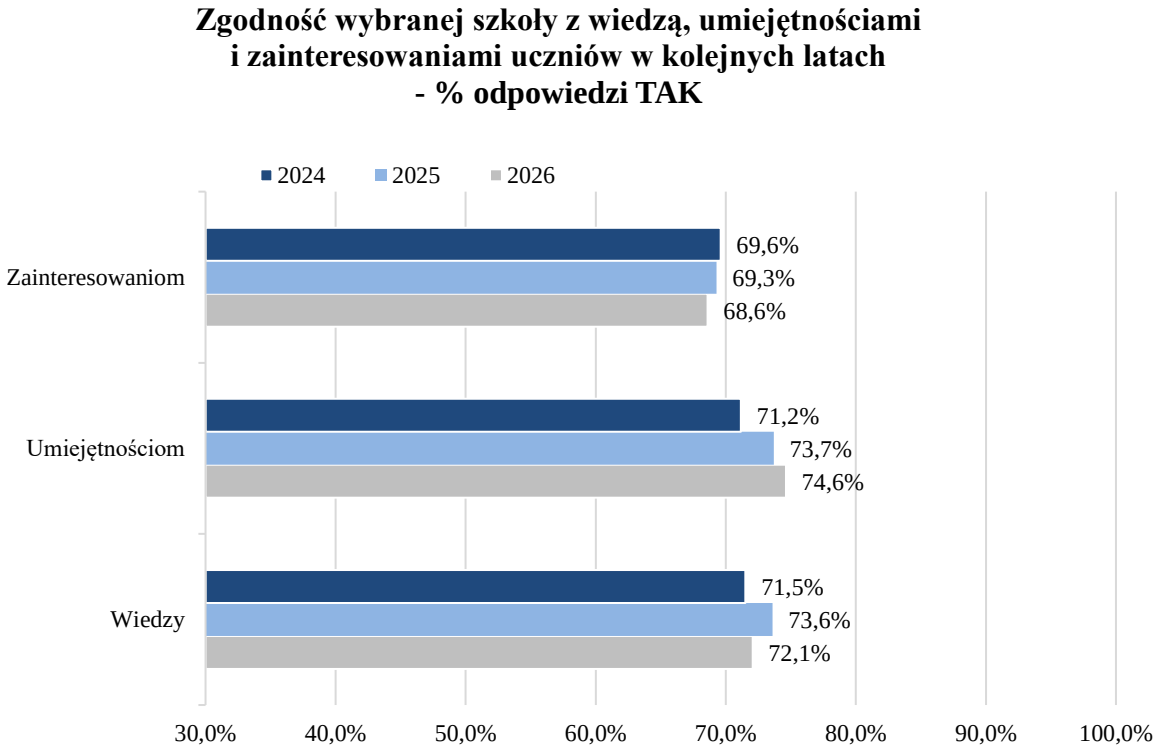

Wykres 20. Pierwsze wrażenia i odczucia w stosunku do wybranej szkoły a typ szkoły - % odpowiedzi TAK

Większość badanych uczniów uważa, że wybrana szkoła jest zgodna z ich wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami. Najwyższy odsetek odpowiedzi pozytywnych dotyczy zgodności szkoły z posiadanymi umiejętnościami (74,6%), a następnie wiedzą (72,0%) i zainteresowaniami (68,7%). Jednocześnie to właśnie w przypadku zainteresowań odnotowano najwyższy odsetek odpowiedzi zdecydowanie pozytywnych (32,2%), ale również największy udział ocen negatywnych (11,6%). Około jednej piątej uczniów nie potrafi jednoznacznie ocenić zgodności wybranej szkoły ze swoimi predyspozycjami. Dane przedstawia wykres 21. Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje na względną stabilność ocen zgodności wybranej szkoły z wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami uczniów. Największą zmianę odnotowano w przypadku zgodności szkoły z posiadanymi umiejętnościami – odsetek odpowiedzi pozytywnych systematycznie wzrastał, z 71,2% w 2024 roku do 74,6% w 2026 roku (o 3,4 p.p.). Dane przedstawia wykres 22.

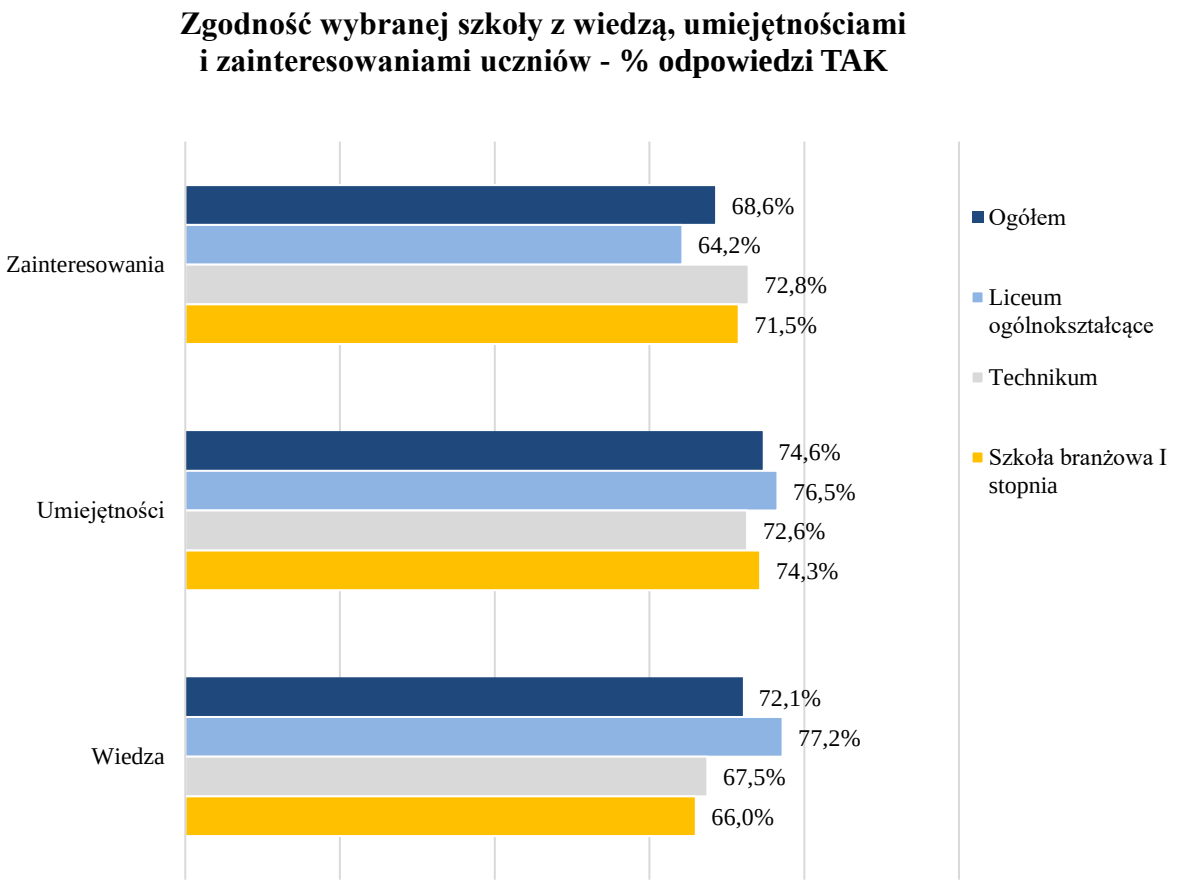
Wykres 21. Zgodność wybranej szkoły z wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami uczniów

Wykres 22. Zgodność wybranej szkoły z wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami uczniów w kolejnych latach

Ocena zgodności wybranej szkoły z wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami uczniów różni się w zależności od typu szkoły. Największe różnice dotyczą zgodności z posiadaną wiedzą, którą pozytywnie ocenia 77,2% uczniów liceów ogólnokształcących, wobec 67,5% uczniów techników i 66,0% uczniów szkół branżowych I stopnia.

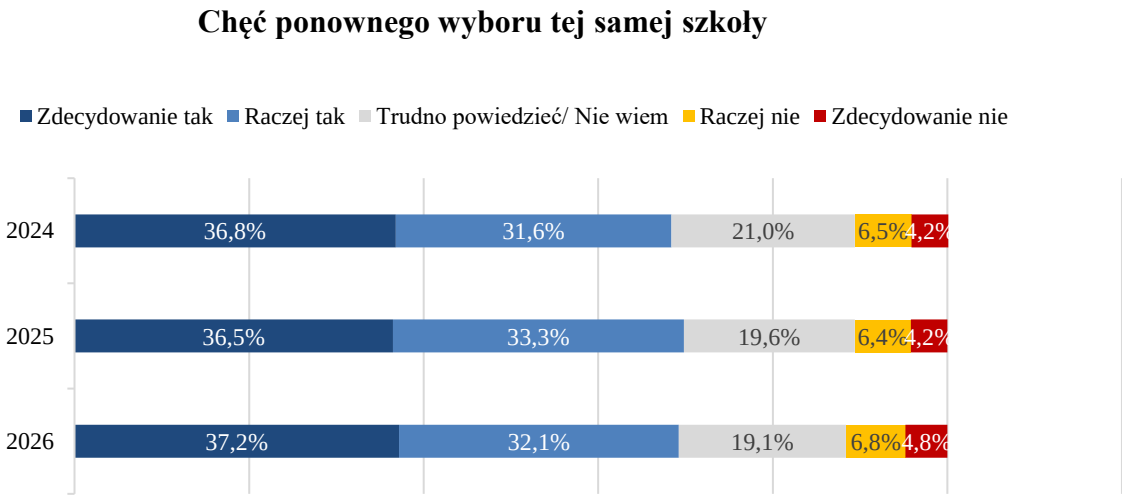
Odmiennie przedstawiają się oceny zgodności szkoły z zainteresowaniami uczniów. Najwyższy odsetek odpowiedzi pozytywnych odnotowano wśród uczniów techników (72,8%) oraz szkół branżowych I stopnia (71,5%), natomiast najniższy wśród licealistów (64,2%). Wyniki wskazują, że uczniowie szkół kształcących zawodowo częściej dostrzegają zgodność wybranej ścieżki edukacyjnej ze swoimi zainteresowaniami, podczas gdy licealiści częściej pozytywnie oceniają jej dopasowanie do posiadanej wiedzy.

Wykres 23. Zgodność wybranej szkoły z wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami uczniów a typ szkoły

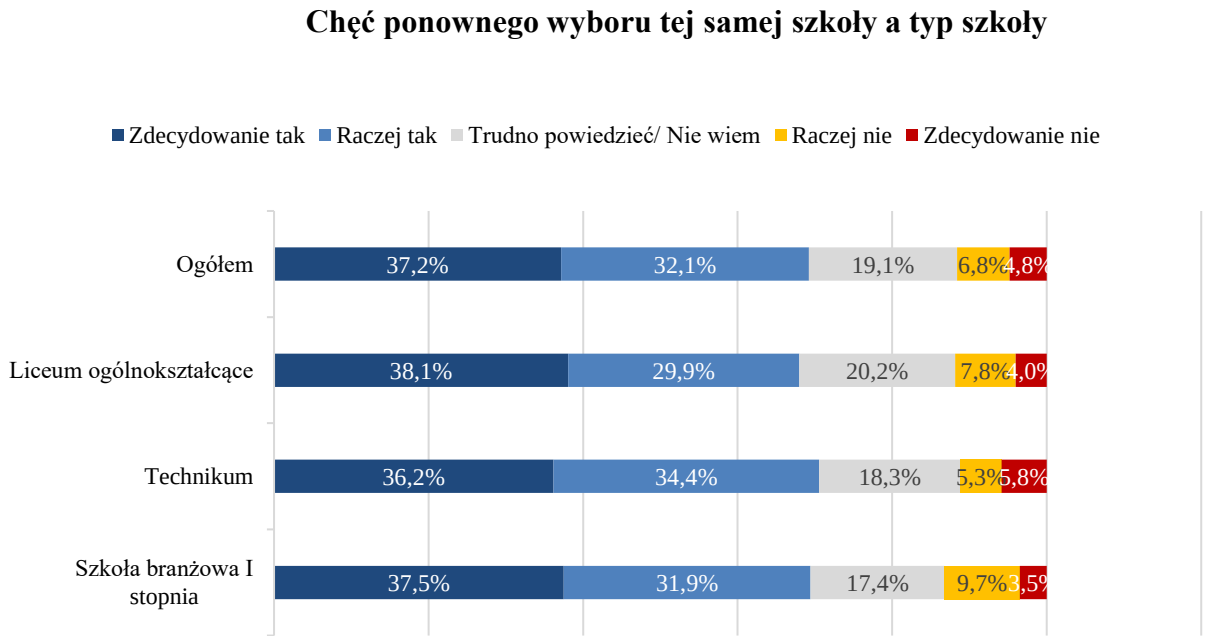
Wskaźnikiem zadowolenia uczniów z wyboru szkoły może być pytanie o to, czy ponownie zdecydowaliby się na tę samą placówkę edukacyjną. W 2026 roku większość badanych uczniów (69,3%) zadeklarowała, że ponownie wybrałaby tę samą szkołę, w tym 37,2% udzieliło odpowiedzi „zdecydowanie tak". Przeciwnego zdania było 11,6% uczniów, natomiast 19,1% nie potrafiło jednoznacznie ocenić swojej decyzji.

Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje na dużą stabilność ocen trafności wyboru szkoły. Odsetek uczniów deklarujących chęć ponownego wyboru tej samej placówki utrzymywał się na poziomie około 68–70%.

Wykres 24. Chęć ponownego wyboru tej samej szkoły

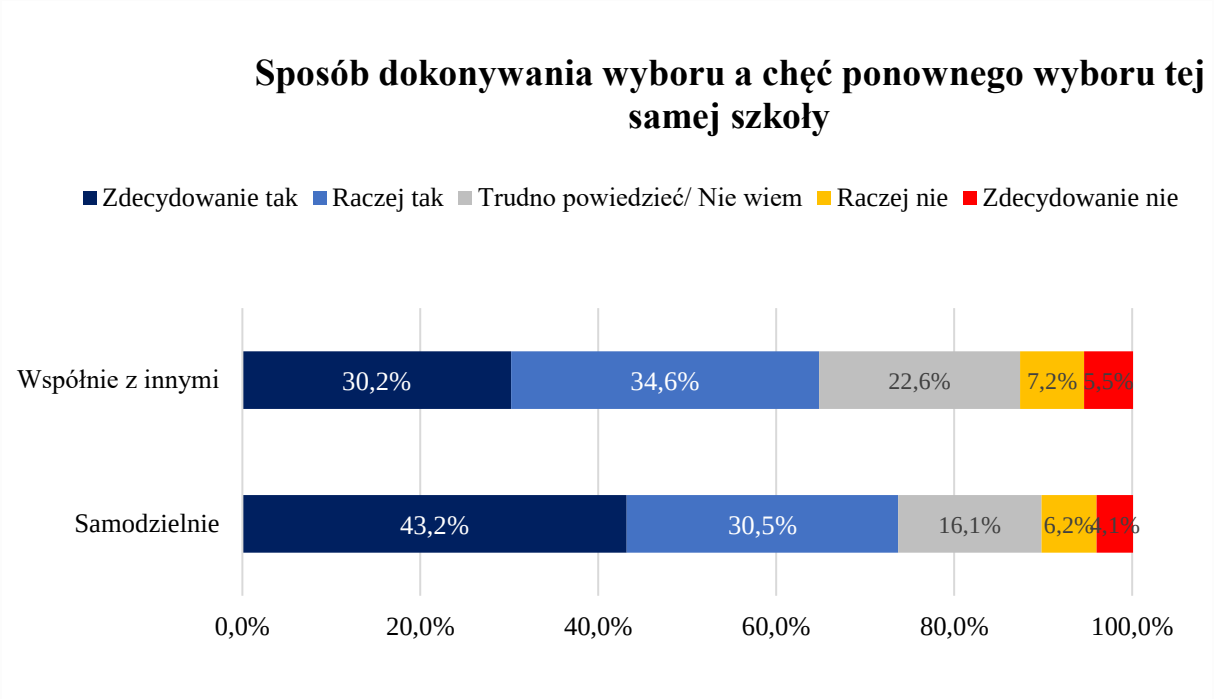
Chęć ponownego wyboru tej samej szkoły deklaruje większość uczniów we wszystkich typach szkół. Ogólnie wyniki wskazują na zbliżony poziom akceptacji wyboru szkoły we wszystkich trzech typach placówek.

Wykres 25. Chęć ponownego wyboru tej samej szkoły a typ szkoły

Uczniowie, którzy samodzielnie podjęli decyzję o wyborze szkoły ponadpodstawowej, częściej deklarują chęć ponownego wyboru tej samej placówki (73,7%) niż uczniowie podejmujący decyzję wspólnie z innymi osobami (64,8%). Różnica wynosi 8,9 p.p. Jeszcze wyraźniejsze zróżnicowanie występuje w przypadku odpowiedzi „zdecydowanie tak", którą wskazało 43,2% uczniów dokonujących samodzielnego wyboru, wobec 30,2% uczniów podejmujących decyzję wspólnie z innymi (różnica 13 p.p.).

Uczniowie podejmujący decyzję wspólnie z innymi częściej mają również trudności z jednoznaczną oceną dokonanego wyboru (22,6% wobec 16,1%). Odsetek odpowiedzi negatywnych jest natomiast stosunkowo zbliżony w obu grupach (12,7% wobec 10,3%).

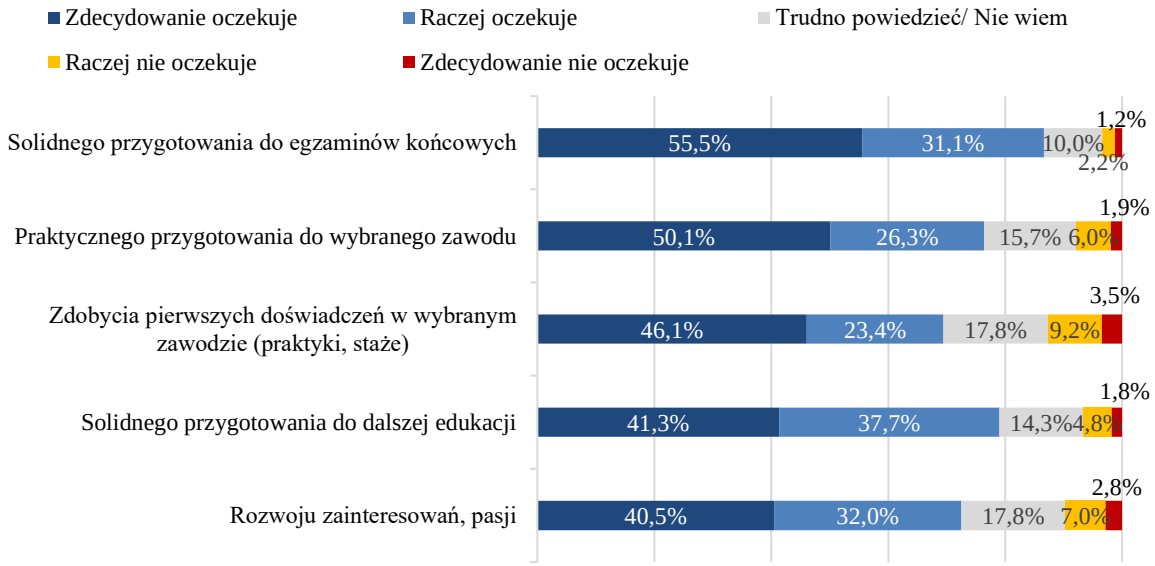
Wykres* 26. *Oczekiwania względem szkoły

Najważniejszym oczekiwaniem uczniów wobec wybranej szkoły jest solidne przygotowanie do egzaminów końcowych, na które wskazało 86,6% badanych (55,5% zdecydowanie tego oczekuje). Duże znaczenie ma również przygotowanie do dalszej edukacji (79,0%). Wśród oczekiwań związanych z przyszłą aktywnością zawodową dominuje praktyczne przygotowanie do wybranego zawodu (76,4%), natomiast zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych, np. poprzez praktyki i staże, oczekuje 69,5% uczniów. Nieco rzadziej wskazywano rozwijanie zainteresowań i pasji (72,5%).

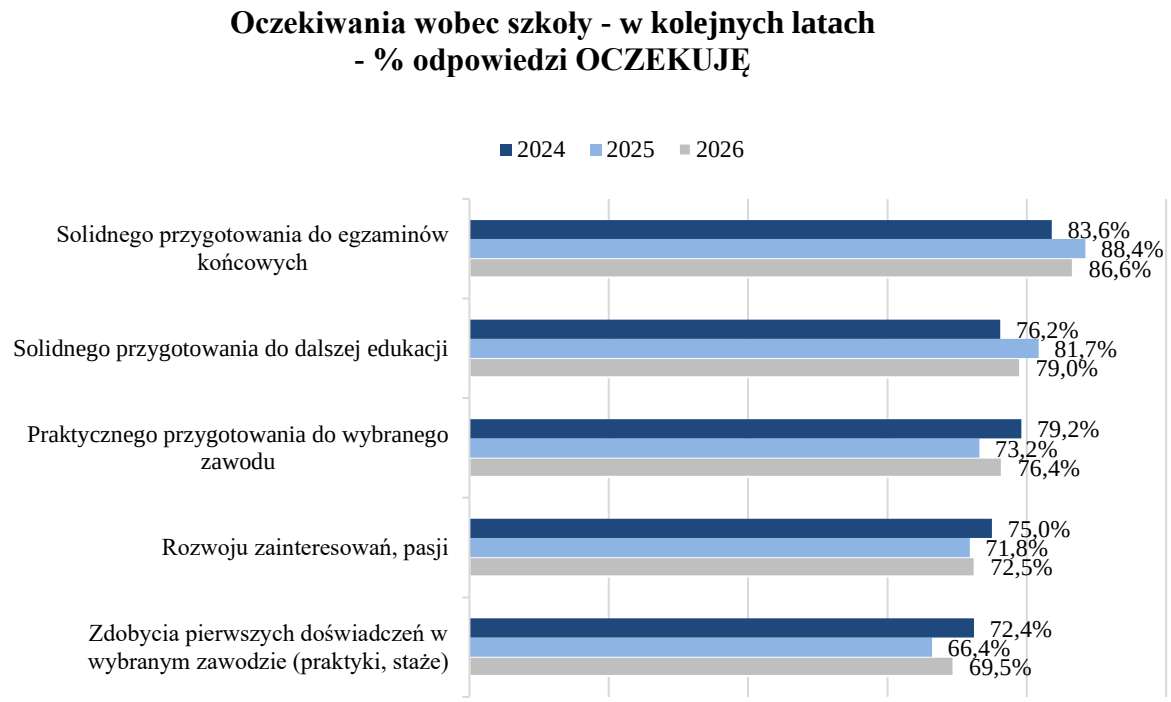
Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje na względną stabilność oczekiwań uczniów wobec szkoły, choć w niektórych obszarach widoczne są zmiany. Najważniejszym oczekiwaniem we wszystkich trzech latach pozostaje solidne przygotowanie do egzaminów końcowych. Odsetek wskazań wzrósł z 83,6% w 2024 roku do 86,6% w 2026 roku, osiągając najwyższy poziom w 2025 roku (88,4%).

Wyniki sugerują, że bardziej aktywne poznawanie szkoły przed podjęciem decyzji edukacyjnej wiąże się z większą akceptacją dokonanego wyboru. Analiza zależności między działaniami podejmowanymi przed wyborem szkoły ponadpodstawowej a deklarowaną chęcią ponownego wyboru tej samej placówki wykazała istotne statystycznie związki we wszystkich badanych sposobach pozyskiwania informacji o szkole ($p < 0{,}001$). Najsilniejszy związek odnotowano w przypadku udziału w dniach otwartych (V Craméra = 0,210), a następnie rozmów z uczniami wybranej szkoły (V = 0,158). Słabsze zależności występują w przypadku korzystania ze strony internetowej szkoły (V = 0,147) oraz jej mediów społecznościowych (V = 0,130).

Oczekiwania respondentów względem szkoły

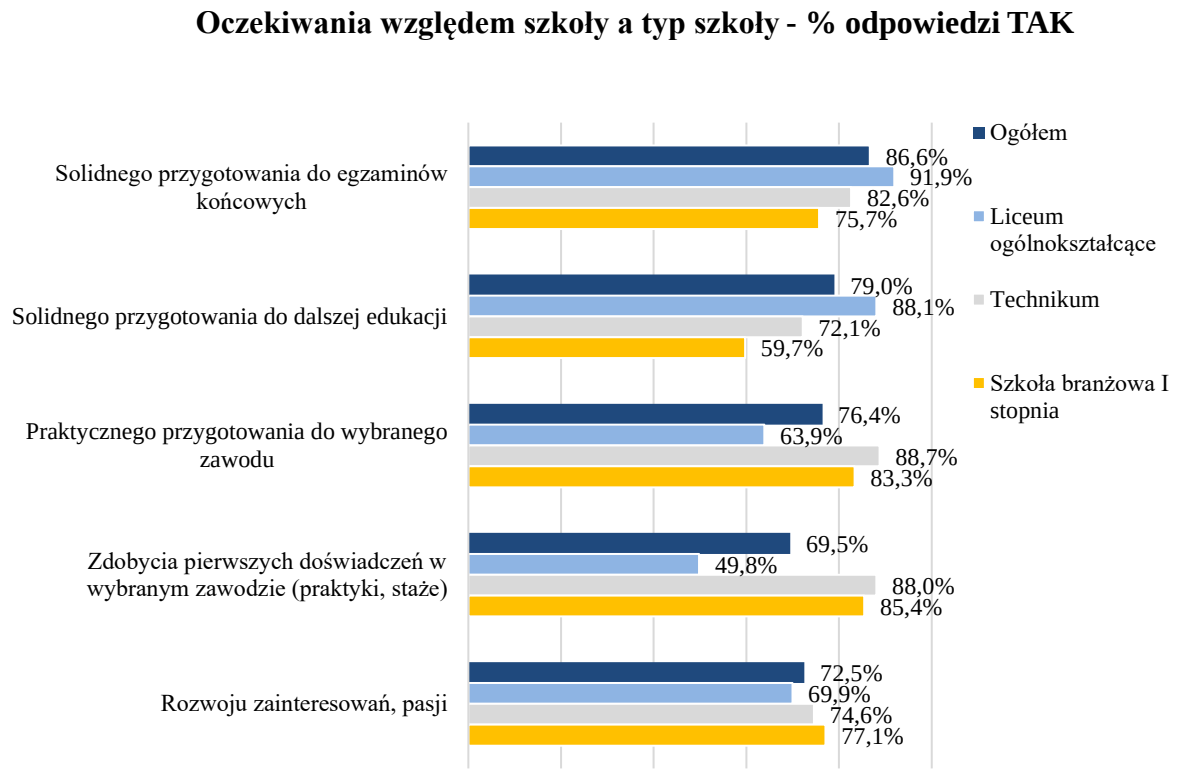
Wykres 27. Oczekiwania względem szkoły

Wykres 28. Oczekiwania względem szkoły w kolejnych latach

Oczekiwania uczniów wobec szkoły wyraźnie różnią się w zależności od typu placówki. Uczniowie liceów ogólnokształcących zdecydowanie częściej oczekują solidnego przygotowania do egzaminów końcowych (91,9%) oraz dalszej edukacji (88,1%). Wśród uczniów szkół branżowych I stopnia oczekiwania te są znacznie mniejsze i wynoszą odpowiednio 75,7% oraz 59,7%.

Z kolei uczniowie techników i szkół branżowych I stopnia znacznie częściej koncentrują się na przygotowaniu zawodowym. Praktycznego przygotowania do wybranego zawodu oczekuje 88,7% uczniów techników i 83,3% uczniów szkół branżowych, wobec 63,9% licealistów. Jeszcze większe różnice dotyczą zdobywania pierwszych doświadczeń zawodowych poprzez praktyki i staże – oczekuje tego 88,0% uczniów techników i 85,4% uczniów szkół branżowych, ale tylko 49,8% licealistów. Najmniejsze różnice między typami szkół występują w przypadku oczekiwań dotyczących rozwijania zainteresowań i pasji (od 69,9% do 77,1%).

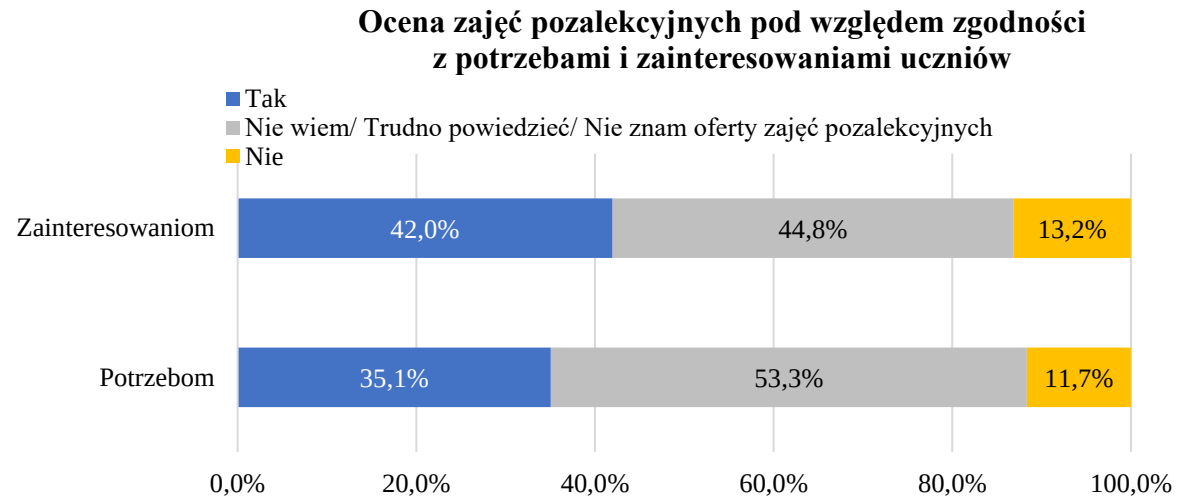

Wykres 29. Oczekiwania względem szkoły a typ szkoły

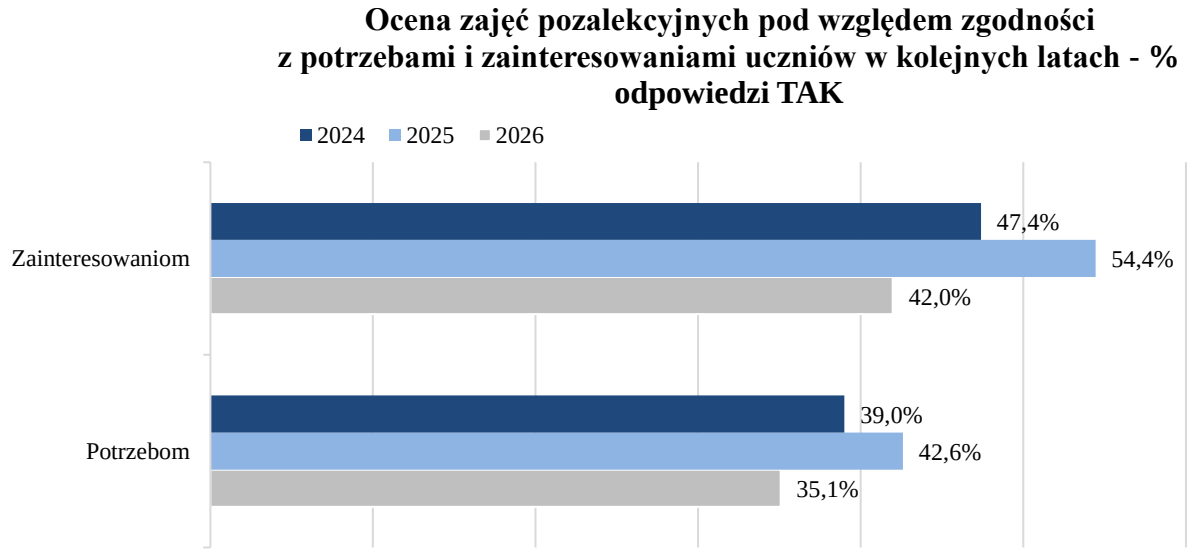
Badani uczniowie zostali poproszeni o ocenę, czy organizowane w ich szkole zajęcia pozalekcyjne odpowiadają ich potrzebom i zainteresowaniom. Zgodność zajęć ze swoimi zainteresowaniami potwierdza 42,0% badanych, natomiast z potrzebami – 35,1%. Jednocześnie ponad połowa uczniów (53,3%) nie potrafi ocenić, czy oferta odpowiada ich potrzebom, a 44,8% ma trudności z oceną jej zgodności z zainteresowaniami lub nie zna dostępnej oferty. Prawdopodobnie wynikało to z faktu, że badania prowadzone były w ciągu pierwszych dwóch miesięcy nauki i uczniowie nie mieli jeszcze okazji zapoznać się w pełni z ofertą zajęć dodatkowych Negatywne oceny stanowią odpowiednio 11,7% i 13,2%. Wyniki mogą wskazywać na potrzebę lepszego informowania nowych uczniów o dostępnych zajęciach pozalekcyjnych oraz rozpoznawania ich potrzeb i zainteresowań.

Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje na pogorszenie ocen dopasowania oferty zajęć pozalekcyjnych do potrzeb i zainteresowań uczniów. W 2026 roku odsetek uczniów pozytywnie oceniających zgodność zajęć ze swoimi zainteresowaniami wyniósł 42,0%, co oznacza spadek o 5,4 p.p. w porównaniu z 2024 rokiem i aż o 12,4 p.p. względem 2025 roku. Podobną tendencję odnotowano w przypadku zgodności zajęć z potrzebami uczniów – odsetek pozytywnych ocen zmniejszył się z 42,6% w 2025 roku do 35,1% w 2026 roku (o 7,5 p.p.).

Wyniki wskazują, że po wzroście pozytywnych ocen w 2025 roku nastąpiło wyraźne ich obniżenie w obu analizowanych obszarach. Może to sygnalizować potrzebę dokładniejszego rozpoznania oczekiwań uczniów oraz weryfikacji dostępnej oferty zajęć pozalekcyjnych.

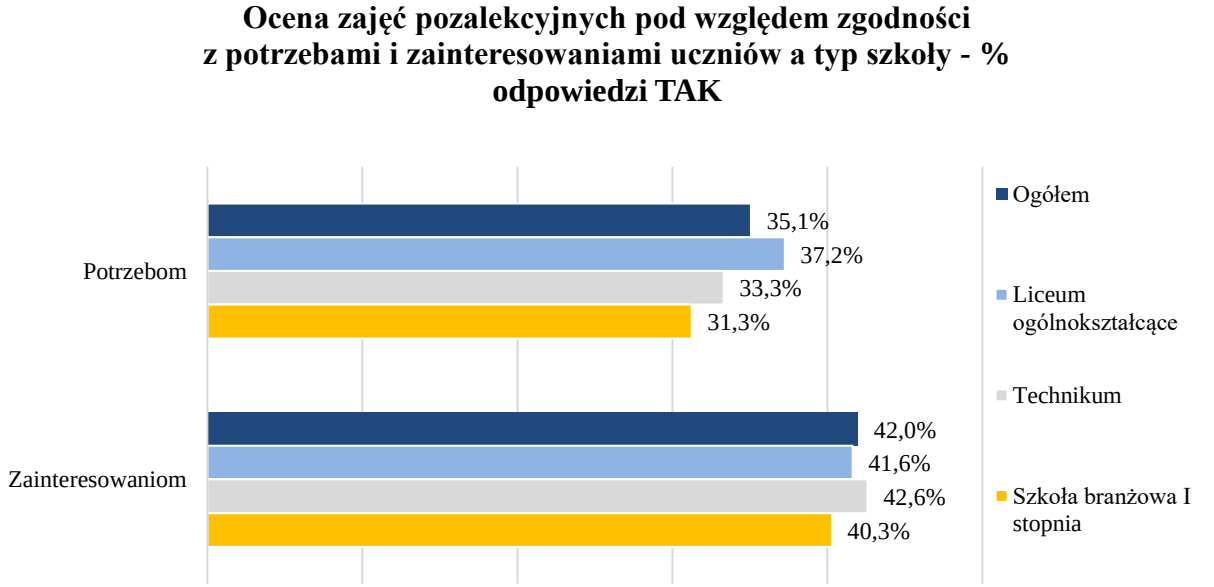
Wykres 30. Ocena zajęć pozalekcyjnych pod względem zgodności z potrzebami i zainteresowaniami uczniów

Wykres 31. Ocena zajęć pozalekcyjnych pod względem zgodności z potrzebami i zainteresowaniami uczniów w kolejnych latach

Ocena dopasowania zajęć pozalekcyjnych do potrzeb i zainteresowań uczniów jest zbliżona we wszystkich typach szkół. Zgodność oferty ze swoimi zainteresowaniami potwierdza od 40,3% uczniów szkół branżowych I stopnia do 42,6% uczniów techników. Nieco większe różnice występują w ocenie zgodności zajęć z potrzebami uczniów – najwyższy odsetek odpowiedzi pozytywnych odnotowano wśród licealistów (37,2%), a najniższy wśród

uczniów szkół branżowych I stopnia (31,3%). We wszystkich typach szkół uczniowie częściej pozytywnie oceniają dopasowanie zajęć pozalekcyjnych do swoich zainteresowań niż do potrzeb.

Wykres 32. Adekwatność oferty zajęć pozalekcyjnych wobec potrzeb i zainteresowań uczniów a typ szkoły

Respondenci mogli wskazać, o jakie zajęcia należałoby wzbogacić ofertę pozalekcyjną w ich szkołach, aby lepiej odpowiadała zainteresowaniom, potrzebom i oczekiwaniom uczniów. Uzyskane odpowiedzi zostały pogrupowane tematycznie, co pozwoliło wyodrębnić kilka głównych obszarów proponowanych zmian.

<u>Sugestie i propozycje uczniów:</u>

1. Zajęcia edukacyjne i rozwijające zainteresowania (70 wskazań):

- Zwiększenie liczby kół przedmiotowych i zainteresowań, m.in. z biologii, chemii, matematyki, historii, psychologii, filozofii i ekonomii;
- Organizacja dodatkowych zajęć wyrównawczych, konsultacji przedmiotowych oraz zajęć przygotowujących do matury, olimpiad i konkursów;
- Rozwijanie zainteresowań poprzez tworzenie kół fotograficznych, filmowych, czytelniczych, szachowych oraz klubów związanych z anime, mangą i komiksami;
- Wprowadzenie zajęć językowych, obejmujących doskonalenie znajomości języka angielskiego i niemieckiego oraz naukę innych języków, np. hiszpańskiego, chińskiego i japońskiego;

- Organizacja zajęć informatycznych, programistycznych, związanych z tworzeniem gier komputerowych i e-sportem.

2. Zajęcia sportowe i rekreacyjne (65 wskazań):
   - Poszerzenie oferty o różnorodne dyscypliny sportowe, m.in. piłkę nożną, siatkówkę, koszykówkę, piłkę ręczną, badminton, tenis ziemny i stołowy, lekkoatletykę, pływanie, gimnastykę oraz łyżwiarstwo;
   - Organizacja zajęć fitness, treningów siłowych oraz umożliwienie korzystania z siłowni;
   - Wprowadzenie zajęć ze sztuk walki, takich jak boks, MMA, karate, samoobrona i szermierka;
   - Rozwijanie szkolnych sekcji sportowych i zwiększenie liczby zajęć SKS, również z uwzględnieniem potrzeb dziewcząt oraz osób początkujących;
   - Organizacja treningów dostosowanych do różnych poziomów zaawansowania uczniów.

3. Zajęcia artystyczne, muzyczne i kreatywne (30 wskazań):
   - Rozszerzenie oferty zajęć plastycznych i artystycznych, obejmujących rysunek, malarstwo, fotografię, projektowanie i rękodzieło;
   - Organizacja zajęć tanecznych, uwzględniających różne style, m.in. hip-hop;
   - Wprowadzenie zajęć muzycznych, nauki gry na instrumentach, warsztatów wokalnych oraz chóru szkolnego;
   - Utworzenie kół teatralnych, aktorskich i kabaretowych;
   - Organizacja warsztatów rozwijających zdolności manualne i twórcze, np. szycia, szydełkowania oraz zajęć kulinarnych.

4. Zajęcia praktyczne, zawodowe i warsztatowe (20 wskazań):
   - Zwiększenie liczby zajęć praktycznych dostosowanych do profilu kształcenia i zainteresowań zawodowych uczniów;
   - Organizacja warsztatów specjalistycznych, m.in. kulinarnych, mechanicznych oraz laboratoryjnych z biologii i chemii;
   - Rozszerzenie możliwości odbywania praktyk zawodowych i zdobywania doświadczenia w wybranych dziedzinach;
   - Wprowadzenie zajęć z ratownictwa medycznego, pierwszej pomocy oraz zagadnień związanych ze służbami mundurowymi;

- Organizacja warsztatów dotyczących zarządzania finansami, planowania czasu oraz radzenia sobie ze stresem.

5. Udogodnienia organizacyjne i poprawa dostępności zajęć (19 wskazań):

- Dostosowanie godzin zajęć pozalekcyjnych do planu lekcji oraz możliwości dojazdu uczniów;
- Zwiększenie dostępności miejsc w poszczególnych grupach zajęciowych;
- Lepsze informowanie o dostępnej ofercie poprzez plakaty, harmonogramy, stronę internetową szkoły i media społecznościowe;
- Przedstawianie oferty zajęć podczas godzin wychowawczych oraz ułatwienie procesu zapisywania się;
- Konsultowanie planowanych zajęć z uczniami i uwzględnianie ich zainteresowań oraz potrzeb.

6. Zajęcia integracyjne i rozwijające umiejętności społeczne (10 wskazań):

- Organizacja wycieczek szkolnych i zagranicznych oraz wyjazdów integracyjnych, szczególnie dla uczniów klas pierwszych;
- Większa liczba spotkań międzyklasowych, dyskotek, wydarzeń szkolnych i wspólnych inicjatyw;
- Organizacja turniejów i wydarzeń sportowych sprzyjających integracji społeczności szkolnej;
- Wprowadzenie zajęć rozwijających umiejętności współpracy i komunikacji.

7. Poprawa warunków realizacji zajęć i jakości nauczania (10 wskazań):

- Doposażenie sal lekcyjnych i pomieszczeń przeznaczonych do organizacji zajęć dodatkowych;
- Poprawa dostępności infrastruktury sportowej, w tym sal gimnastycznych i przestrzeni do aktywności fizycznej;
- Zwiększenie zaangażowania nauczycieli prowadzących zajęcia pozalekcyjne;
- Większe uwzględnianie potrzeb i oczekiwań uczniów oraz stosowanie przyjaznego podejścia i metod ułatwiających przyswajanie wiedzy.

8. Inne propozycje (5 wskazań):

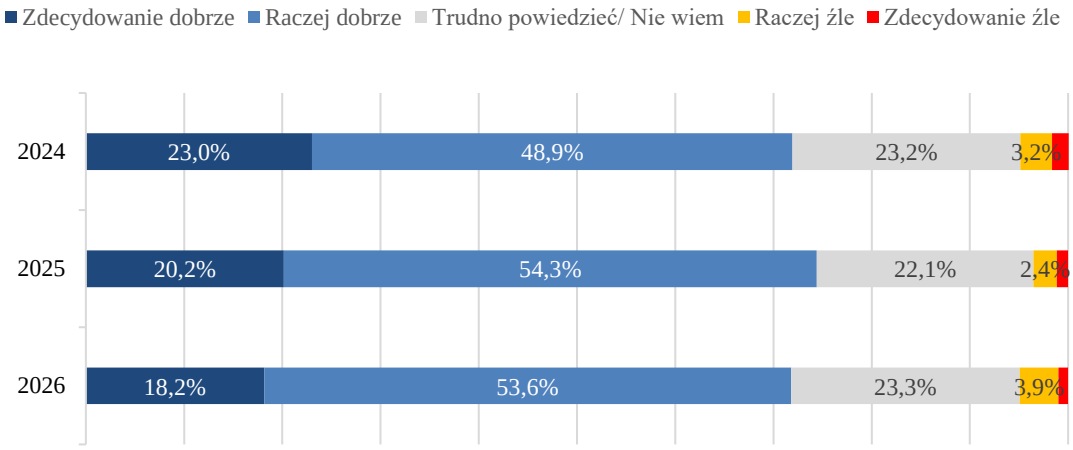
- Dodatkowe zajęcia z etyki, filozofii, teologii;
- Rozszerzenie oferty o inne, indywidualne zainteresowania uczniów.

Analiza odpowiedzi wskazuje, że uczniowie przede wszystkim oczekują większej różnorodności zajęć sportowych i rekreacyjnych. Dużym zainteresowaniem cieszą się również dodatkowe koła zainteresowań i zajęcia rozwijające pasje, a także zajęcia artystyczne, muzyczne i kreatywne. Istotnym obszarem oczekiwań jest ponadto wsparcie edukacyjne, obejmujące dodatkowe zajęcia przedmiotowe i pomoc w nauce, jak również zajęcia praktyczne i zawodowe. Respondenci zwracali również uwagę na kwestie organizacyjne, w szczególności potrzebę lepszego informowania o dostępnej ofercie oraz dostosowania godzin zajęć do możliwości uczniów. Wskazuje to, że oczekiwania młodzieży dotyczą nie tylko rozszerzenia tematyki zajęć, ale również poprawy warunków ich organizacji i dostępności. Wyniki sugerują zatem, że oferta zajęć pozalekcyjnych powinna być bardziej zróżnicowana i dostosowana do zainteresowań uczniów, z uwzględnieniem zarówno aktywności sportowych i artystycznych, jak i potrzeb edukacyjnych oraz zawodowych.

3.3. Ocena oferty szkolnictwa ponadpodstawowego w Białymstoku

W 2026 roku 71,8% badanych uczniów pozytywnie oceniło swoją znajomość oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych w momencie dokonywania wyboru. Jednocześnie 23,3% nie potrafiło jednoznacznie ocenić poziomu swojej wiedzy na ten temat.
Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje na względną stabilność ogólnej oceny znajomości oferty edukacyjnej. Odsetek ocen pozytywnych wynosił 71,9% w 2024 roku, 74,5% w 2025 roku i 71,8% w 2026 roku.

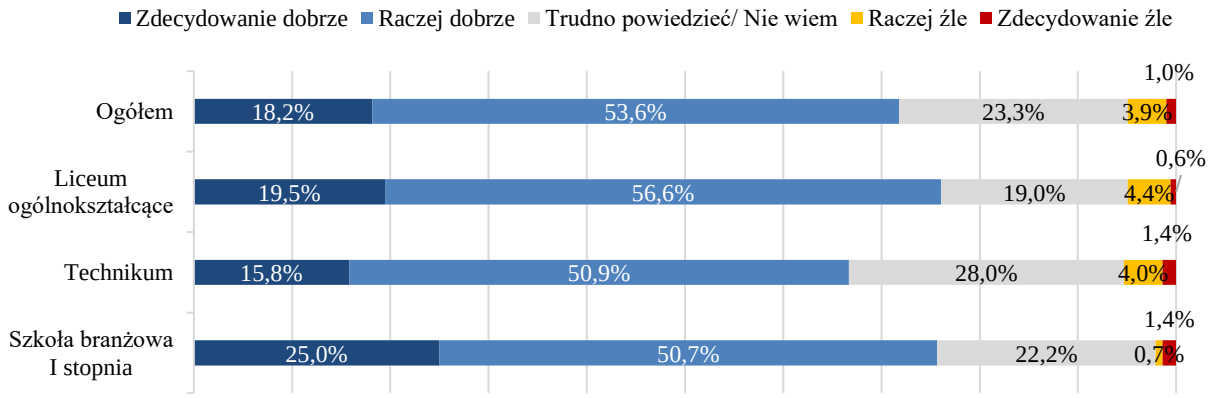
Ocena znajomości oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych w momencie dokonywania wyboru. Porównanie danych w kolejnych latach

Wykres 33. Ocena znajomości oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych przez respondentów w momencie dokonywania wyboru

Znajomość oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych w momencie dokonywania wyboru najlepiej oceniają uczniowie liceów ogólnokształcących (76,1% odpowiedzi pozytywnych) oraz szkół branżowych I stopnia (75,7%). Wyraźnie niższy odsetek pozytywnych ocen odnotowano wśród uczniów techników (66,7%). Wśród uczniów techników występuje również najwyższy odsetek osób, które nie potrafią jednoznacznie ocenić swojej wiedzy o ofercie edukacyjnej (28,0%), wobec 19,0% wśród licealistów i 22,2% wśród uczniów szkół branżowych.

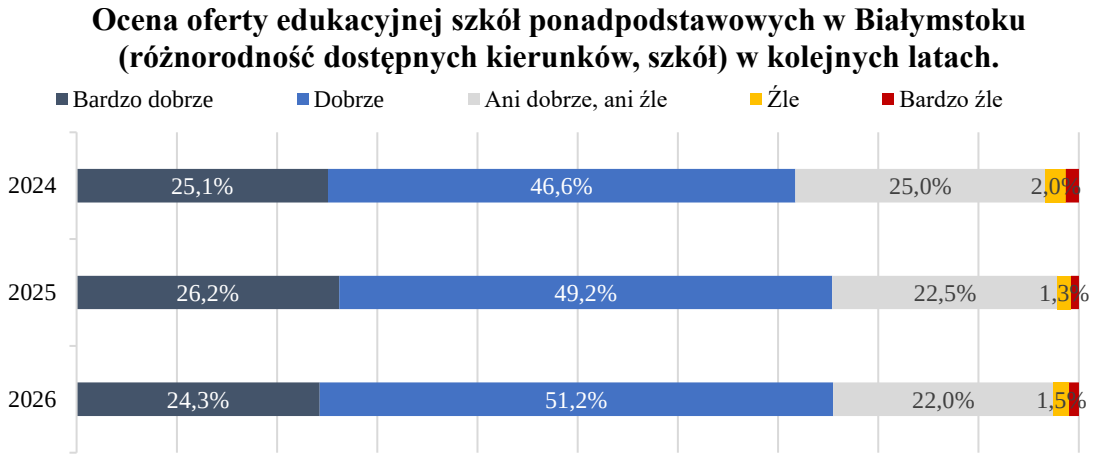
Ocena znajomości oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych w momencie dokonywania wyboru a typ szkoły.

Wykres 34. Ocen znajomości oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych a typ szkoły

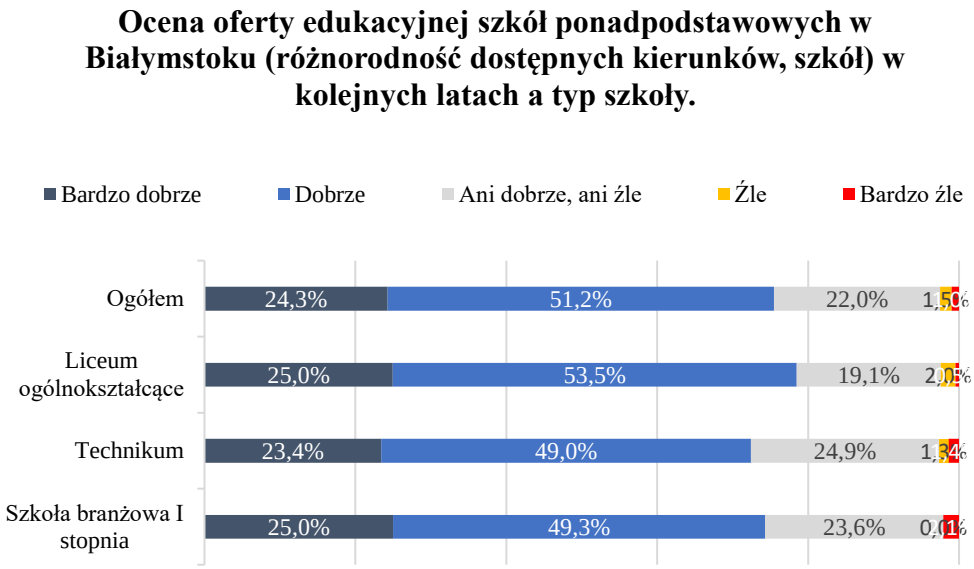
Ocena oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych w Białymstoku pod względem różnorodności dostępnych szkół i kierunków kształcenia pozostaje pozytywna. W 2026 roku dobrze lub bardzo dobrze oceniło ją 75,5% badanych uczniów, podczas gdy 22,0% wyraziło ocenę neutralną. Odsetek ocen negatywnych był niewielki i wyniósł 2,5%.

Porównanie wyników z lat 2024–2026 wskazuje na stopniową poprawę ocen oferty edukacyjnej. Odsetek odpowiedzi pozytywnych wzrósł z 71,7% w 2024 roku do 75,4% w 2025 roku i 75,5% w 2026 roku. Jednocześnie zmniejszył się udział ocen neutralnych (z 25,0% do 22,0%). Wyniki wskazują na utrzymującą się wysoką i nieznacznie rosnącą akceptację różnorodności oferty edukacyjnej białostockich szkół ponadpodstawowych.

Wykres 35. Ocena różnorodności oferty szkół ponadpodstawowych w Białymstoku

Ocena różnorodności oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych w Białymstoku jest pozytywna we wszystkich typach szkół. Najwyższy odsetek ocen dobrych i bardzo dobrych odnotowano wśród uczniów liceów ogólnokształcących (78,5%), a najniższy wśród uczniów techników (72,4%). Uczniowie szkół branżowych I stopnia ocenili ofertę pozytywnie w 74,3% przypadków. Największe różnice dotyczą udziału ocen neutralnych, które najczęściej występowały wśród uczniów techników (24,9%), a najrzadziej wśród licealistów (19,1%).

Wykres 36. Ocena różnorodności oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych a typ szkoły

Uczniowie, którzy negatywnie ocenili ofertę szkół ponadpodstawowych miasta Białegostoku, zostali poproszeni o uzasadnienie swojej opinii. Analiza wypowiedzi pozwoliła wyodrębnić kilka głównych obszarów problemowych związanych z dostępnością szkół, różnorodnością kierunków kształcenia oraz możliwościami wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej. Odpowiedzi zostały pogrupowane tematycznie.

Najczęściej wskazywane powody negatywnej oceny oferty szkół:

1. Niewystarczająca różnorodność profili i kierunków kształcenia (18 wskazań):
   - Zbyt duże podobieństwo profili oferowanych przez poszczególne szkoły;
   - Brak interesujących i nietypowych połączeń przedmiotów rozszerzonych;
   - Niewielka liczba profili językowych, prawniczych, artystycznych i lotniczych;
   - Brak klas ogólnych oraz bardziej zróżnicowanych specjalizacji;
   - Ograniczony wybór kierunków odpowiadających różnym zainteresowaniom uczniów.

2. Ograniczona liczba szkół i mały wybór placówek (12 wskazań):
   - Niewystarczająca liczba szkół ponadpodstawowych, szczególnie liceów i techników o wysokim poziomie nauczania;
   - Zbyt mała liczba placówek oferujących określone specjalizacje;
   - Ograniczona dostępność szkół sportowych i artystycznych;
   - Niewielki wybór szkół odpowiadających różnym potrzebom i oczekiwaniom młodzieży.

3. Wysokie progi punktowe i trudności z dostaniem się do szkół (8 wskazań):

- Wysokie wymagania rekrutacyjne, szczególnie w przypadku popularnych i dobrze ocenianych liceów;
- Ograniczona liczba miejsc w najbardziej atrakcyjnych profilach;
- Duża konkurencja pomiędzy kandydatami podczas rekrutacji;
- Trudności z dostaniem się do wybranej szkoły lub klasy ze względu na niewystarczającą liczbę uzyskanych punktów.

4. Niezadowalający poziom lub jakość oferty edukacyjnej (5 wskazań):

- Niski, zdaniem respondentów, poziom nauczania w części szkół;
- Niewielka liczba placówek oferujących wysoki poziom kształcenia;
- Niezadowalająca jakość edukacji w niektórych liceach i technikach;
- Ograniczona dostępność szkół zapewniających odpowiednie przygotowanie do dalszej edukacji.

5. Niedopasowanie oferty do zainteresowań i potrzeb uczniów (3 wskazania):

- Brak profili odpowiadających indywidualnym zainteresowaniom młodzieży;
- Konieczność wyboru kierunku, który nie zawsze odpowiada predyspozycjom ucznia;
- Niewystarczające uwzględnianie indywidualnych potrzeb i planów edukacyjnych kandydatów.

6. Problemy z lokalizacją szkół i odległością od miejsca zamieszkania (2 wskazania):

- Nierównomierne rozmieszczenie szkół na terenie miasta;
- Konieczność pokonywania dużych odległości, aby uczęszczać do wybranej placówki.

7. Nierównowaga między profilami ścisłymi i humanistycznymi (1 wskazanie):

- Zwrócenie uwagi na przewagę profili ścisłych nad humanistycznymi.

8. Zbyt wczesna konieczność wyboru szkoły i kierunku kształcenia (1 wskazanie):

- Konieczność podejmowania decyzji dotyczących dalszej edukacji w młodym wieku i trudności w wyborze odpowiedniego kierunku ze względu na brak sprecyzowanych zainteresowań i planów zawodowych.

9. Ograniczone możliwości wyboru przyszłego zawodu bez dobrych wyników z matematyki (1 wskazanie):

- Zwrócenie uwagi na trudności w dostępie do niektórych kierunków kształcenia i zawodów przez uczniów osiągających słabsze wyniki z matematyki.

Głównym powodem negatywnej oceny oferty szkół ponadpodstawowych w Białymstoku jest niewystarczająca różnorodność profili i kierunków kształcenia. Uczniowie zwracają uwagę przede wszystkim na podobieństwo ofert poszczególnych placówek, ograniczony wybór specjalizacji oraz brak kierunków odpowiadających ich indywidualnym zainteresowaniom. Drugim istotnym problemem jest ograniczona liczba szkół i niewielki wybór placówek, co dodatkowo utrudnia znalezienie odpowiedniej oferty edukacyjnej. Ważnym czynnikiem wpływającym na negatywne opinie są również wysokie progi punktowe i trudności rekrutacyjne. Respondenci zwracają uwagę, że dostanie się do najbardziej atrakcyjnych szkół i profili jest utrudnione ze względu na dużą konkurencję oraz ograniczoną liczbę miejsc. Pojawiają się także uwagi dotyczące jakości kształcenia, niedopasowania oferty do zainteresowań młodzieży oraz lokalizacji placówek.

Badanych poproszono także o podzielenie się dodatkowymi uwagami, które nie znalazły się w ankiecie, ale które chcieliby przekazać. Zdecydowana większość respondentów nie zgłosiła dodatkowych uwag, uznając, że kwestie związane z wyborem szkoły zostały już uwzględnione w ankiecie. Wśród odpowiedzi merytorycznych szczególnie istotne okazały się natomiast kwestie atmosfery szkolnej, jakości nauczania, relacji z nauczycielami oraz świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych. Uczniowie podkreślali, że przy wyborze szkoły warto kierować się przede wszystkim własnymi zainteresowaniami, predyspozycjami i planami na przyszłość, a nie wyłącznie opiniami znajomych czy oczekiwaniami rodziców. Istotnym źródłem informacji powinny być również dni otwarte, rozmowy z nauczycielami i obecnymi uczniami oraz bezpośrednie poznanie warunków panujących w placówce.

3. PODSUMOWANIE

1. Indywidualne preferencje i czynniki praktyczne jako główne kryteria wyboru szkoły

Przy wyborze szkoły ponadpodstawowej młodzież kieruje się przede wszystkim własnymi zainteresowaniami, zdolnościami i umiejętnościami (71,3%), a także czynnikami praktycznymi, takimi jak dogodny dojazd (69,5%), możliwość zdobycia atrakcyjnego zawodu (69,3%). Istotne znaczenie mają również opinie o atmosferze szkolnej (67,7%), oferta edukacyjna placówki, poziom nauczania, opinie i renoma szkoły.

2. Samodzielność podejmowania decyzji i aktywne poszukiwanie informacji

W procesie wyboru szkoły dominującą rolę odgrywa samodzielność uczniów – ponad połowa badanych (55,8%) deklaruje, że podjęła decyzję samodzielnie, a 35,9% wspólnie z rodzicami. Jednocześnie uczniowie aktywnie poszukują informacji o przyszłej szkole, przede wszystkim korzystając z jej strony internetowej (80,3%), mediów społecznościowych (65,4%) oraz rozmawiając z uczącymi się w niej osobami (62,6%). Na przestrzeni ostatnich trzech lat wzrosło znaczenie udziału w dniach otwartych, co wskazuje na rosnącą rolę bezpośredniego poznawania szkoły w procesie podejmowania decyzji. Wyniki pokazują również zróżnicowanie sposobów pozyskiwania informacji w zależności od typu szkoły – uczniowie liceów ogólnokształcących częściej niż uczniowie techników i szkół branżowych korzystali z mediów społecznościowych placówek, rozmawiali z ich uczniami oraz uczestniczyli w dniach otwartych.

3. Wysoki poziom akceptacji decyzji edukacyjnych

Większość uczniów pozytywnie ocenia dokonany wybór szkoły ponadpodstawowej. Blisko 70% badanych deklaruje, że mając możliwość ponownego wyboru, zdecydowałoby się na tę samą szkołę. Wyniki wskazują, że uczniowie, którzy przed podjęciem decyzji mieli możliwość bezpośredniego poznania placówki, częściej deklarują chęć ponownego jej wyboru. Częściej ze swojego wyboru zadowoleni są również uczniowie, którzy samodzielnie podejmowali decyzję o wyborze szkoły ponadpodstawowej.

Większość badanych dostrzega także zgodność wybranej szkoły ze swoimi umiejętnościami (74,6%), wiedzą (72,1%) i zainteresowaniami (68,6%). Wyniki te pozostają stosunkowo stabilne na przestrzeni trzech ostatnich lat, co wskazuje na utrzymujący się wysoki poziom akceptacji podejmowanych decyzji edukacyjnych.

4. Pozytywne doświadczenia szkolne przy umiarkowanej chęci uczęszczania do szkoły

Pierwsze doświadczenia uczniów związane z funkcjonowaniem w wybranej szkole są w większości pozytywne. Szczególnie korzystnie oceniane są możliwości nawiązywania znajomości i przyjaźni (88,1%), poczucie bezpieczeństwa (74,7%) oraz atmosfera szkolna (74,7%). W porównaniu z 2024 rokiem poprawiły się oceny bezpieczeństwa, atmosfery oraz przyjaznego nastawienia nauczycieli i uczniów. Jednocześnie zdecydowanie mniej korzystnie wypada ocena chęci uczęszczania do szkoły – jedynie 44,2% badanych deklaruje, że chętnie

do niej przychodzi. Wynik ten zwraca uwagę w kontekście stosunkowo wysokich ocen relacji społecznych i poczucia bezpieczeństwa, wskazując, że pozytywne doświadczenia związane ze środowiskiem szkolnym nie zawsze przekładają się na równie pozytywny stosunek do codziennego uczestnictwa w zajęciach.

Badanie ujawnia również istotne różnice między uczniami poszczególnych typów szkół. Licealiści częściej pozytywnie oceniają atmosferę szkolną, bezpieczeństwo oraz relacje z nauczycielami. Jednocześnie uczniowie szkół branżowych I stopnia, mimo mniej korzystnych ocen tych aspektów, najczęściej deklarują chęć przychodzenia do szkoły. Najniższy poziom deklarowanej chęci uczęszczania do szkoły odnotowano natomiast wśród uczniów techników.

5. Zróżnicowane oczekiwania edukacyjne

Widoczne są znaczne różnice w oczekiwaniach edukacyjnych uczniów poszczególnych typów szkół. Uczniowie liceów ogólnokształcących koncentrują się przede wszystkim na przygotowaniu do egzaminów końcowych i kontynuowania nauki na studiach, natomiast uczniowie techników i szkół branżowych większe znaczenie przypisują praktycznemu przygotowaniu zawodowemu oraz możliwości zdobywania pierwszych doświadczeń na rynku pracy.

6. Niskie oceny dopasowania i ograniczona znajomość oferty zajęć pozalekcyjnych

Obszarem wymagającym uwagi pozostaje oferta zajęć pozalekcyjnych. Jedynie 42,0% uczniów uważa, że odpowiada ona ich zainteresowaniom, a 35,1% dostrzega jej zgodność ze swoimi potrzebami. W obu przypadkach odnotowano pogorszenie ocen w porównaniu z 2025 rokiem. Jednocześnie znaczna część uczniów nie potrafi ocenić dostępnej oferty lub jej nie zna. Częściowo może to wynikać z terminu realizacji badania (pierwsze miesiące nauki w szkole) może to jednak świadczyć zarówno o niedostatecznym dopasowaniu proponowanych zajęć do oczekiwań młodzieży, jak i o ograniczonej skuteczności informowania o możliwościach uczestnictwa w dodatkowych aktywnościach. Wyniki wskazują na potrzebę zwiększenia dostępności informacji o ofercie pozalekcyjnej.

4. WNIOSKI I REKOMENDACJE

CZĘŚĆ I: Wybór szkoły ponadpodstawowej – optymalizacja procesu decyzyjnego

Rekomendacje dla uczniów klas VIII, ich rodziców oraz doradców zawodowych w szkołach podstawowych

Dla uczniów klas VIII

Wniosek: Dane jednoznacznie wskazują, że uczniowie samodzielnie podejmujący decyzję o wyborze szkoły odnotowują znacznie wyższy poziom satysfakcji na etapie pierwszej klasy szkoły ponadpodstawowej.

Rekomendacja: Wskazane jest podejmowanie decyzji o wyborze szkoły na podstawie obiektywnych przesłanek i rzetelnej analizy dostępnych informacji. Istotne jest uwzględnienie nie tylko opinii otoczenia, ale również takich czynników jak program nauczania, jakość kadry dydaktycznej oraz perspektywy dalszego rozwoju. Szczególne znaczenie ma świadome dopasowanie profilu kształcenia do indywidualnych zainteresowań i celów edukacyjno-zawodowych, zarówno w przypadku wyboru liceum ogólnokształcącego, jak i technikum czy szkoły branżowej.

Dla rodziców ósmoklasistów

Wniosek: Narzucanie placówki ze względu na ambicje opiekunów lub tradycje rodzinne często prowadzi do szybkiego spadku motywacji ucznia i późniejszego rozczarowania.

Rekomendacja: Zaleca się przyjęcie przez rodziców roli wspierającej w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych. Wsparcie to powinno obejmować pomoc w poszukiwaniu rzetelnych informacji, analizie progów punktowych oraz organizacji udziału w dniach otwartych. Jednocześnie istotne jest pozostawienie młodzieży możliwości samodzielnego podjęcia ostatecznej decyzji. Autonomia wyboru sprzyja budowaniu wewnętrznej motywacji oraz poczucia odpowiedzialności za własną edukację.

Dla doradców zawodowych i pedagogów w szkołach podstawowych

Wniosek: Tradycyjne formy doradztwa i standardowe rozmowy są przez młodzież postrzegane jako mało efektywne i nieadekwatne do ich rzeczywistych potrzeb.

Rekomendacja: Wskazane jest zastępowanie tradycyjnych form doradztwa zawodowego działaniami warsztatowymi i praktycznymi. Szczególne znaczenie może mieć angażowanie przedstawicieli różnych zawodów, organizowanie wizyt studyjnych w zakładach pracy oraz wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi diagnozowania kompetencji i predyspozycji zawodowych. Istotnym elementem doradztwa powinno być również prezentowanie rzetelnych informacji o rynku pracy, możliwościach zatrudnienia oraz perspektywach związanych z poszczególnymi ścieżkami kształcenia, w tym szkolnictwem technicznym i branżowym.

CZĘŚĆ II: Kształtowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej

Rekomendacje dla uczniów szkół ponadpodstawowych, ich rodziców, placówek oraz doradców zawodowych

Dla uczniów klas I szkół ponadpodstawowych

Wniosek: Istniejąca oferta zajęć pozalekcyjnych często nie odpowiada współczesnym potrzebom młodzieży, zwłaszcza w zakresie rozwoju kompetencji miękkich, technologicznych i sportowych.

Rekomendacja: Zaleca się wykazywanie proaktywnej postawy w kształtowaniu szkolnego środowiska oraz artykułowanie swoich potrzeb edukacyjnych za pośrednictwem samorządu uczniowskiego i dyrekcji. W przypadku niewystarczającej oferty placówki wskazane jest dywersyfikowanie źródeł wiedzy poprzez angażowanie się w wolontariat, inicjatywy pozarządowe lub certyfikowane kursy, co pozwala na systematyczne budowanie profesjonalnego portfolio.

Dla rodziców uczniów szkół ponadpodstawowych

Wniosek: Pierwszy rok nauki wiąże się ze znacznym obciążeniem adaptacyjnym, co bezpośrednio przekłada się na spadek chęci do codziennego uczęszczania na zajęcia.

Rekomendacja: Zaleca się skoncentrowanie na zapewnieniu wsparcia psychologicznego w okresie zmiany środowiska edukacyjnego i rówieśniczego. Wskazane jest minimalizowanie presji na osiąganie wyłącznie wybitnych wyników w nauce na rzecz monitorowania dobrostanu emocjonalnego dziecka. Istotne jest również zapewnienie

elastyczności w eksplorowaniu różnych zainteresowań oraz akceptowanie zmian w wyborze zajęć dodatkowych jako naturalnego etapu weryfikacji własnych predyspozycji.

Dla dyrekcji, wychowawców i nauczycieli

Wniosek: Jakość relacji interpersonalnych jest kluczowym czynnikiem determinującym przywiązanie ucznia do szkoły, podczas gdy obecna oferta edukacyjna bywa odtwórcza.

Rekomendacja:

Zaleca się traktowanie zarządzania szkolnym klimatem oraz kompetencjami komunikacyjnymi kadry jako strategicznego priorytetu. Wskazane jest regularne audytowanie oferty zajęć dodatkowych i optymalizowanie budżetu poprzez eliminację form niecieszących się zainteresowaniem na rzecz tych, które odpowiadają na realne zapotrzebowanie. Istotne jest również wprowadzanie interdyscyplinarnych innowacji pedagogicznych, które pozwolą wyróżnić placówkę i rzetelnie przygotować absolwentów do wymogów nowoczesnego rynku pracy.

Dla doradców zawodowych w szkołach ponadpodstawowych

Wniosek: Cele edukacyjno-zawodowe uczniów są silnie zróżnicowane i zależą od profilu wybranej szkoły (ukierunkowanie akademickie w liceach vs. wejście na rynek pracy w szkołach technicznych).

Rekomendacja: Zaleca się wdrażanie wysoce zdywersyfikowanych i spersonalizowanych strategii doradczych. W liceach ogólnokształcących wskazane jest skoncentrowanie działań na analizie makrotrendów na rynku pracy w kontekście planowania studiów, wsparciu w strategicznym doborze rozszerzeń maturalnych oraz budowaniu profesjonalnego wizerunku. W technikach i szkołach branżowych priorytetem powinien być rozwój kompetencji aplikacyjnych, obejmujących tworzenie profesjonalnych dokumentów rekrutacyjnych, przygotowanie do rozmów kwalifikacyjnych, skuteczne pozyskiwanie wartościowych praktyk zawodowych oraz przekazywanie podstaw wiedzy z zakresu przedsiębiorczości.

SPIS WYKRESÓW I TABEL

Spis wykresów

Wykres 1. Płeć respondentów 4
Wykres 2. Płeć respondentów a typ szkoły do której uczęszczają 5
Wykres 3. Typ i lokalizacja ukończonej szkoły podstawowej 8
Wykres 4. Wybór obecnej szkoły jako szkoły pierwszego wyboru na przestrzeni trzech lat 9
Wykres 5. Wybór obecnej szkoły jako szkoły pierwszego wyboru na przestrzeni trzech lat .. 10
Wykres 6. Typ szkoły wskazany jako szkoła pierwszego wyboru na przestrzeni trzech lat ... 11
Wykres 7. Czynniki decydujące o wyborze szkoły ponadpodstawowej 12
Wykres 8. Czynniki uwzględniane przy wyborze szkoły w kolejnych latach 14
Wykres 9. Czynniki uwzględniane przy wyborze szkoły a typ szkoły 15
Wykres 10. Działania pomocne przy wyborze szkoły 16
Wykres 11. Działania pomocne przy wyborze szkoły w kolejnych latach 17
Wykres 12. Działania pomocne przy wyborze szkoły a typ szkoły 18
Wykres 13. Czynniki brane pod uwagę przy wyborze szkoły 19
Wykres 14. Czynniki brane pod uwagę przy wyborze szkoły a typ szkoły 20
Wykres 15. Sposób podejmowania decyzji o wyborze szkoły 21
Wykres 16. Działania podjęte przed wyborem szkoły ponadpodstawowej 22
Wykres 17. Działania podjęte przed wyborem szkoły a typ szkoły 23
Wykres 18. Pierwsze wrażenia i odczucia w stosunku do wybranej przez siebie szkoły 25
Wykres 19. Pierwsze wrażenia i odczucia w stosunku do wybranej przez siebie szkoły na przestrzeni kolejnych lat 26
Wykres 20. Pierwsze wrażenia i odczucia w stosunku do wybranej szkoły a typ szkoły - % odpowiedzi TAK 28
Wykres 21. Zgodność wybranej szkoły z wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami uczniów 29
Wykres 22. Zgodność wybranej szkoły z wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami uczniów w kolejnych latach 29
Wykres 23. Zgodność wybranej szkoły z wiedzą, umiejętnościami i zainteresowaniami uczniów a typ szkoły 30
Wykres 24. Chęć ponownego wyboru tej samej szkoły 31
Wykres 25. Chęć ponownego wyboru tej samej szkoły a typ szkoły 31

Wykres 26. Oczekiwania względem szkoły 32
Wykres 27. Oczekiwania względem szkoły 33
Wykres 28. Oczekiwania względem szkoły w kolejnych latach 34
Wykres 29. Oczekiwania względem szkoły a typ szkoły 35
Wykres 30. Ocena zajęć pozalekcyjnych pod względem zgodności z potrzebami i zainteresowaniami uczniów 36
Wykres 31. Ocena zajęć pozalekcyjnych pod względem zgodności z potrzebami i zainteresowaniami uczniów w kolejnych latach 36
Wykres 32. Adekwatność oferty zajęć pozalekcyjnych wobec potrzeb i zainteresowań uczniów a typ szkoły 37
Wykres 33. Ocena znajomości oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych przez respondentów w momencie dokonywania wyboru 41
Wykres 34. Ocen znajomości oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych a typ szkoły ... 41
Wykres 35. Ocena różnorodności oferty szkół ponadpodstawowych w Białymstoku 42
Wykres 36. Ocena różnorodności oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych a typ szkoły 43

Spis tabel

Tabela 1. Liczebność i odsetek uczniów, którzy wybrali poszczególne licea ogólnokształcące 5
Tabela 2. Liczebność i odsetek uczniów według wybranego technikum 6
Tabela 3. Liczebność i odsetek uczniów ze szkół branżowych I stopnia 6